

poprzedni nr M-1014/1557

10322

X 100
2/4

nr Arch. Wojsk.
Brombertów

Noworodław
NOW-N SZ-AK

++ Oczolchowski Aleksander
v. Okechowski
ps. "Zastrzebiec", "Jaksa"
"Zolzi'slow"

M-1014/1757 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Oczachowski Aleksander

TiDl-10/1757 Pom

Imonowclaw NOW-NSZ-AK

I./1. Relacja k. 4 s. 1-4

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora k. 18 s. 1-21

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora

II. Materiały uzupełniające relację k. 5 s. 1-6

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) k. 5 s. 1-5

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945

III./5. Inne ...

IV. Korespondencja

1) list. A. Oczachowskiego k. 3 s. 1-3

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 24

VI. Fotografie dwa ikonografii

1/1. Relacja - Oczachowski Aleksander:

1. Biogram - relacja autorstwa E. Skarskiej,
mpis oryg. z 30.11.2013 k. 4 s. 1-4

Mila

Oczachowski Aleksander Leszek (vel Orzechowski) ps. „Jastrzębiec”- „Zdzisław” (1899 – 1987), komendant NOW- NSZ na terenie Inowrocławskiego, Szubińskiego, Nieszawskiego, Włocławskiego, Bydgoszczy i Torunia; komendant Obw. AK Inowrocław.

Urodzony 26 II 1899 w Inowrocławiu , syn Franciszka, kolejarza, i Marii z d. Zaparucha. W Inowrocławiu ukończył szkołę powszechną, sześć klas gimnazjum humanistycznego, w Bydgoszczy dwie klasy Męskiej Średniej Szkoły i w 1922 w Grudziądzu Wojskowy Kurs Maturalny. Od 1914 aktywnie działał w tajnym harcerstwie - Drużynie im. ks. Józefa Poniatowskiego w Inowrocławiu. W latach 1917-1918 działał w POW (ps. Jeleń”, „Jaksa”) w Poznaniu. W powstaniu wielkopolskim walczył o Inowrocław w oddziale Kazimierza Cegiela (został ranny), a następnie w 2 batalionie kpt. Edmunda Rogalskiego o Bydgoszcz. Uczestniczył w wojnie polsko-bolszewickiej. Następnie wstąpił do Wielkopolskiej Szkoły Podchorążych Piechoty w Bydgoszczy (1920-1921), a po jej ukończeniu w kwietniu 1921, został skierowany do 59 pp w Inowrocławiu („Dzieci Kujaw”) na stanowisko dcy plutonu. Przeniesiony do rezerwy (styczeń 1925), zamieszkał na własnym gospodarstwie rolnym w Gołuszycach pow. Świecie; równocześnie wolny słuchacz Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Do wybuchu II wojny światowej m.in. oficer informacyjny do spraw niemieckich w sztabie 16 DP i 64 pp (w l. 1935-1939), w marcu 1939 mianowany dowódcą Batalionu Obrony Narodowej w Jabłonie. Działał w Związku Rezerwistów, Związku Powstańców i Wojaków, w Polskim Związku Zachodnim; komendant powiatowy i grodzki Federacji Polskich Zw. Obrońców Ojczyzny w Grudziądzu.

W kampanii wrześniowej dowodził batalionem ckm w ramach Grupy Operacyjnej „Wschód” Armii „Pomorze” pod rozkazami gen. Mikołaja Bołtucia. Walcząc pod Jabłonowem, nad Bzurą, pod Kutnem, Łowiczem i na przedpolach Warszawy, został trzykrotnie ciężko ranny. Do niewoli niemieckiej dostał się 17 IX 1939 i do listopada tr. przebywał w szpitalu polowym w Dobrzelinie pod Kutnem.

Jako rolnik został przez Niemców zwolniony i skierowany do pracy w gospodarstwie rolnym w Jaksicach, później w Żelechlinie, a następnie do administrowania majątkiem w Orłowie koło Inowrocławia. Dn. 8 XII 1939 uczestniczył w mieszkaniu Rudnickich w spotkaniu konspiracyjnym przedwojennych działaczy inowrocławskiego środowiska Narodowej Demokracji, którego konsekwencją było utworzenie w Inowrocławiu Narodowej Organizacji Bojowej (NOB, Armia Narodowa), wywodzącej się z konspiracyjnej Organizacji Stronnictwa Narodowego Ziemi Zachodnich. Obok Wacława Bagazińskiego, Edmunda Milcherta i Izydora Sobeckiego znalazł się w kierownictwie organizacji. Powołany na dowódcę wojskowego, pod ps. „Jastrzębiec” odegrał znaczącą rolę w tworzeniu organizacji w Inowrocławiu i powiecie, a w 1940 prawdopodobnie także w powiatach Mogilno i Szubin jako

3/1/2

Podokręg NOW kryptonim „Ruina”, podporządkowany formalnie Okręgowi nr 3 Łódź pod koniec 1941, po aresztowaniach w Poznaniu i Toruniu, trwających od listopada 1940 do września 1941. Do końca 1942 sieć organizacyjna NOW-NSZ obejmowała również pow. szubiński, nieszawski i włocławski, a emisariusze organizacji docierali do Bydgoszczy i Torunia. W skład powołanego przez „Jastrzębca” sztabu NOB – NOW (nazwa przyjęta w 1941) weszli: Wojciech Kwaśniewski (dca batalionu I na m. Inowrocław), Franciszek Badyna (dca batalionu II na powiat), Edmund Milchert (kontrwywiad), Adam Kranz (wywiad i informacja), Izydor Sobiecki (dca kompanii sanitarnej), Aleksander Nyklewski vel Niklewski (kwatremistrz) i Stanisław Kośmicki (łączność radiowa).O. A. prowadził szkolenia dowódców oddziałów (kursy dla podoficerów piechoty) ; opracowano plany opanowania miasta, szczególnie obiektów ważnych strategicznie i budynków użyteczności publicznej na wypadek powstania. Punktami odpraw „ Jastrzębca” z dowódcami batalionów był cmentarz przy ul. Cmentarnej w Inowrocławiu. Z kwatermistrzem A. Niklewskim sprawy wyżywienia i uzbrojenia oddziałów omawiał podczas spotkań na szosie toruńskiej między Inowrocławiem a wsią Kłopot. Innym punktem kontaktowym NOW było mieszkanie Gniewkowskich przy ul. Marcinkowskiego. Łączność z terenem (m.in. z Toruniem) utrzymywał przez Floriana Lipińskiego członka Szarych Szeregów i „Czaty” (część II Oddziału NOW). Łączniczkami a zarazem wywiadowczyniami „Jastrzębca” były : Pelagia Oczachowska (żona) i Elżbieta Jadwiga Stachowiak (zam. Prusak). Z magazynów uszkodzonej broni zgromadzonej w budynkach gospodarczych majątku w Jaksicach i znajdujących się tam warsztatów rusznikarskich wnoszono (najczęściej rozkręcone) karabiny, pistolety oraz granaty. (Dokonywali tego zatrudnieni tam : Walenty Poćwiardowski, Jerzy Krzymiński, Józef Oczachowski – brat Aleksandra, który zginął przy składaniu wynoszonej broni).W przeciwieństwie do J. Fromholza ps. „Franek”, komendanta Podokręgu „ Ruina”, „Jastrzębiec” był zwolennikiem scalenia organizacji wojskowych. Sprawy scalenia organizacji na terenie Inowrocławia i powiatu omawiał z komendą Obwodu PZP (AK) z Antonim Dziubą i Bronisławem Sadowskim w 1941, 1942 i w 1943 (IV-VII). W lipcu 1943 uczestniczył w komisji egzaminacyjnej w konspiracyjnej szkole oficerskiej NOW w Ostrowie Wielkopolskim. Dokumenty, pozwolenie na nielegalny wyjazd, otrzymał od Genowefy Jaworskiej z WSK, pracującej w gminnym urzędzie w Jaksicach. Pod koniec 1943 „Jastrzębiec” prawdopodobnie utrzymywał już kontakty z Bronisławem Pietkiewiczem ps. ”Żbik”, komendantem Podokręgu Południowo-Wschodniego AK w Toruniu. Wzajemne kontakty NSZ z PAP (Toruń, Inowrocławskie) doprowadziły do podejrzeń o nieprzestrzeganiu przez PAP zasad konspiracji. Za pośrednictwem swego krewnego (NN) , członka PAP, nawiązał kontakt z kierownictwem organizacji, próbując przestrzec przed niebezpieczeństwem w przypadku dostania się w ręce policji niemieckiej list członków organizacji ; zagroził skierowaniem do Sądu Polski Podziemnej. W

SM/3

obawie przed dekonspiracją otrzymał także od władz zwierzchnich w Warszawie, nie wiadomo jednak czy z AK, czy z NSZ, rozkaz objęcia dowództwa nad miejscową PAP i czasowe zawieszenie działalności NSZ na zagrożonym terenie. Kontakty z PAP doprowadziły do aresztowania jesienią 1943 pięciu członków NSZ. „Jastrzębiec” uniknął aresztowania, dzięki grypsowi I. Sobeckiego przesłanego z więzienia na Błoniach. Gryps 16 XII 1943 dotarł do F. Lipińskiego, który w zaszyfrowanej rozmowie telefonicznej przekazał „Jastrzębcowi” informację o grożącym mu niebezpieczeństwie. O. A. zdołał zbiec 17 XII z Orłowa, dokąd przybyli funkcjonariusze tajnej policji podający się za radiotechników. Od tego czasu do końca okupacji żył na stopie nielegalnej. Ukrywał się m.in. w Złotnikach Kujawskich (u Adama Wróblewskiego i Licznarskiego), w Bydgoszczy (u Graczyków ul. Kanałowa, u siostry Zofii Pieprz na Szwederowie od czerwca 1944). Na przełomie kwietnia i maja tr. odnalazła go łączniczka „Maturzystka” z rozkazem stawienia się na naradę Okręgu. Przypuszczalnie wówczas objął dowodzenie Obw. AK Inowrocław. Jako komendanta Obw. AK Inowrocław wymienia „Jastrzębca” pod ps. „Zdzisław” B. Pietkiewicz w sprawozdaniu z działalności wywiadowczej za okres od marca do sierpnia 1944 oraz „Meldunku organizacyjno-terenowym za okres od 25 IX – 15 XII 1944.

W okresie I-IV 1945 organizował Służby Bezpieczeństwa Publicznego i MO, komendant grodzki MO w Inowrocławiu. Po wkroczeniu Armii Czerwonej do Inowrocławia został komendantem Straży Bezpieczeństwa. Od 12 IV 1945 w LWP do zdemobilizowania 24 VII 1947 pełnił służbę w Oddziale Personalnym jako p.o. szefa Punktów Przesyłkowych w Toruniu i Bydgoszczy, a w 1946 był komendantem RKU w Chojnicach. Należał od 1946 do PPR, a następnie PZPR. W l. 1952-1969 był dyrektorem gospodarstwa doświadczalnego PAN w Kazuniu Polskim koło Nowego Dworu Mazowieckiego. Po przejściu na emeryturę prowadził ożywioną działalność społeczną w Z B o W i D, jako radny, ławnik sądowy. Zmarł 23 V 1987 w Kazuniu Polskim i spoczywa na tamtejszym cmentarzu.

Żonaty z Pelagią z d. Masiota miał syna Leszka.

Odznaczony m.in. : Order Wojenny Virtuti Militari V kl., Krzyż Walecznych (Dz. Pers. nr 38/21), Medal Pamiątkowy „Za Wojnę 1918-1921”, Medal Niepodległości (Mon. Pol. nr 293/32, poz. 341), Medal X – lecia (Roz. DOK VIII nr 3/31), Złoty Krzyż Zasługi (1939), Medal „Zwycięstwa i Wolności”.

CAW, Zeszyt ewidencyjny nr 60868; FAPAK, Akta KO Pom. AK, T. 6 s. 19-16, Nowicki Alojzy, Oczachowski Aleksander, Sadowska Janina, Sadowski B., Strempsi Stanisław, Szymanowicz Henryk, ;Chrzanowski B., *Związek Jaszczurczy...*, 8, 22, 133, 225, 228 ; Chrzanowski B., Gąsiorowski A., Steyer K., *Polska Podziemna na Pomorzu...*, s. 378, 452; Gąsiorowski A., *Polska*

T/14/4

Armia Powstania..., s. 8, 22, 133, 225, 228; Dombek Lucjan, *Inowrocławski słownik biograficzny*, Inowrocław 1994, z. 2, s. 74; tenże, *Jastrzębiec i inni*, *Gazeta Pomorska*, 1 II 1985; *Okręg Pomorze Armii Krajowej w dokumentach...*, s. 107, 108, 122 (Zdzisław); Szewczuk-Kando Anna, *Ruch oporu w Inowrocławiu w latach II wojny światowej 1939-1945*, s.144-180, Toruń 1984 (prac. mgr. pod kierunkiem Szylinga Jana) ;Ziółkowski B., *Polska Podziemna na Kujawach...*, s. 503.

Elżbieta Skerska

Toruń 30.11.2013

1/2. Mater. Centr. Arch. Woj. - Rembertów
1/2. Dokumenty - Oczachowski Aleksander

1. Wniosek o odznaczenie „Krzyżem Walecznych”
z 6.06.1921, kserokop. oryg. k. 1 s. 1
2. Pismo Komitetu Krzyża i Medalu
Niepodległości, kserokop. oryg. k. 1 s. 2
3. Biuro Komitetu Krzyża i Medalu
Niepodległości, kwestionariusz,
Grodzińskie, 8.09.1934, kserokop. oryg. k. 1 s. 3
4. Karta ewidencyjna - 26.06.1930,
kserokop. oryg. k. 4 s. 4-7
5. „Szczegółowy opis czynów pchor.
Oczachowskiego - 1920(?), kserokop.
oryg. k. 1 s. 8
6. Wniosek awansowy dla por. rez.
Oczachowskiego Aleksandra Leszka
proponowanego do stopnia rotmistrza
rezerywy, kserokop. oryg. k. 1 s. 9
7. „Dokładny życiorys i przebieg pracy
wolewo-niepodległościowej A. Oczachowskiego,
kserokop. oryg. k. 1 s. 10
8. „Zeszyt ewidencyjny” nr 60868,
kserokop. oryg. k. 8 s. 11-21

Oddział: 59 pułk piech. Włocław.
1 Koup. Tyskaon.

Po raz pierwszy

1/2/1

232

97

WNIOSEK

na odznaczenie „**Krzyżem Walecznych**” w myśl rozporządzenia
R. O. P. z dnia 11 sierpnia 1920 r.

1	Stopień i funkcja	<i>Podchorąży, ofic. Koup. 1. regim. 59 pułk. Włocław.</i>
2	Imię i Nazwisko (wyraźnie pisać)	<i>Michał Czachowski</i>
3	Potwierdzenie nazwiska podpisem dowódcy	<i>Spiekawski major i Dca pułku</i>
4	Data wstąpienia do W. P.	<i>3. stycznia 1919r.</i>
5	Posiada odznaczenia	<i>nie posiada</i>

Janowocław dnia *6. czerwca* 1921 r.

*Spiekawski
major i Dca pułku.*
(Podpis dowódcy stawiającego wniosek)

A. A.

KOMITET
KRZYŻA i MEDALU NIEPODLEGŁOŚCI

Nr.....KOMISJA.....

3/12/2
3014
Jan. 20. 11. 32

Decyzja:

1. NAZWISKO i IMIĘ:

O c z a c h o w s k i Aleksander

Pseudonim: do 11.XI.1918 r. " Jeleń "
od 12.XI.1918 r. " Jaksza "

2. Zawód¹/do 8.III.1924 r. Oficer zawodowy w 59.p.p.
2/do 9.X.1932 r. ziemianin

3/obecnie urzędnik skarbowy w Izbie Skarb.Grudziądz

Stanowisko: społeczne: Komendant Powiatowy i Grodzki Federacji
Polskich Zw.Obrońców Ojczyzny - Grudziądz

3. Dokładny adres zamieszkania:

Miasto Grudziądz

Ulica Marszałka Piłsudskiego Nr 61
go

Powiat Grudziądz

Województwo Pomorskie

wieś .....

gmina .....

powiat .....

poczta Grudziądz

województwo Pomorskie

4. Posiadane odznaczenia: 1/ Krzyż Walecznych - Dzien.Pers.Nr.38/21
2/ Medal Niepodległości - Monit.P.Nr.293/32 poz.341
3/ Polska Swemu Obrońcy
4/ Medal X-lecia Rozk.D.O.K.VIII Nr.3/31
5/22.Krzyż za Zasługi/ Zw.Powst.iWoj.O.K.VIII/, 6/Krzyż Powst.Broni WLKP.
7/ Odz.Instr.P.w., 8/ Odz.KomdaP.W. 9/ Odzn.Hon.Frontu Pom. i 6 innych

5. Proponowane odznaczenie:

12/3

BIURO KOMITETU KRZYŻA i MEDALU NIEPODLEGŁOŚCI

prosi uprzejmie o wypełnienie niniejszego kwestjonariusza, dołączenie 2-ch fotografii i niezwłoczne przesłanie pod adresem: Warszawa, Aleje Ujazdowskie Nr. 1.

Leg. № 10260

Kwestjonariusz

dla otrzymania legitymacji, upoważniającej do zniżki kolejowej.

(wypełnia czytelnie odznaczony).

Nazwisko Oczachowski (pseud.) Jaksa

Imię Aleksander

O ile zameżna — nazwisko rodowe ~

Data i miejsce urodzenia: 26. I. 1899 r.

Miasto Inowrocław

Wieś ~

Gmina ~

Powiat Inowrocław

Województwo Pomorskie

Data wpłacenia kwoty 2 Zł. 3. IX. 1934 r.

Posiadane polskie odznaczenia: 1) Krzyż "Walecznych" Dz. Pows. Nr. 38/21

2) Medal "Waleczności" za wojnę 1918-21

3) Medal "Waleczności" za wojnę 1918-21

4) Krzyż "Waleczności" 1918-21

5) Odznaka "Waleczności" 1918-21

6) Odznaka "Waleczności" 1918-21

7) Odznaka "Waleczności" 1918-21

8) Odznaka "Waleczności" 1918-21

9) Odznaka "Waleczności" 1918-21

10) Odznaka "Waleczności" 1918-21

11) Odznaka "Waleczności" 1918-21

12) Odznaka "Waleczności" 1918-21

13) Odznaka "Waleczności" 1918-21

14) Odznaka "Waleczności" 1918-21

15) Odznaka "Waleczności" 1918-21

16) Odznaka "Waleczności" 1918-21

17) Odznaka "Waleczności" 1918-21

18) Odznaka "Waleczności" 1918-21

19) Odznaka "Waleczności" 1918-21

20) Odznaka "Waleczności" 1918-21

21) Odznaka "Waleczności" 1918-21

22) Odznaka "Waleczności" 1918-21

23) Odznaka "Waleczności" 1918-21

24) Odznaka "Waleczności" 1918-21

Legitymacja № 10260-24

2 zł wpłacono P. K. O. 2014

poz. z dn. 1934 r.

Wysłano dn. 20 WRZ. 1934

Data zarządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej umieszczona na dyplomie

20. XII. 1932 r.

Dokładny adres obecny (miasto, ulica, wieś, gmina, powiat, województwo, poczta):

Grodniany (Pomorze)
ul. Gen. Por. Pierackiego 4. 16 w 3

Podpis wypełniającego kwestjonariusz

Aleksander Oczachowski

Grodniany, dnia 8. września 1934 r.

*) niepotrzebne skreślić.

Pres / Fab.

no 570
11

1/12/4

GŁÓWNA KARTA EWIDENCYJNA.

I.

1	Oddział macierzysty:	59. p. p. Włoc.			
2	Nazwisko i imię, Stopień:	Otrachowski Aleksander Leszek ~~agronom~~ agronomik Hom. 2 d. 1. V. 33.			
3	Dzień, miesiąc i rok urodzenia: (według nowego stylu)	26. lutego 1899			
4	Miejsce Urodzenia:	Zimolice		Miejsce Przynależności:	Zimolice
	Powiat	Zimolice		Powiat	Zimolice
	Kraj	Kujawskie Polska		Woje- wództwo	Kujawskie
5	Wyznanie:	rzymsko-kat.	Narodowość:	polską	
6	Imiona rodziców, panieńskie nazwisko matki:	Franciszek i Maryja w. Zaprawska			
7	Stan: (Kawaler. żonaty, wdowiec)	kawaler żonaty			
8	Panieńskie nazwisko żony:	Petuzja Mierosłówna			
9	Imiona dzieci i daty ich urodzin:	/			
10	Wykształ- cenie:	Srednie (Ilość klas, egz. dojrzałości):	2 klasy Gimnazjum Zimolice 2 kl. maturalnych w Pedagogium Bydgoszcz 2 kl. maturalnych w Pedagogium Bydgoszcz		
		Wyższe (Egzamina):	/		
11	Zawód cywilny:	agronom - zbirawiec			
12	Rok wstąpienia z pobo- ru (ochotniczo) do W. P.	1918/1919 ochotniczo 3.1.19			
13	Wcielony z poboru (ochot.) do oddz. lub formacji:	ochotniczo 59. p. p. Włoc. (5. p. stopie. Włoc.)			
14	Data wstąpienia do	armji obcej:	2. 7. 1917 r.		
		Armji Polskiej:	1. 12. 1918 Dł. Polka Organiz. Włoc. - Zimolice 3. 1. 1919		
15	Dekret, data dekretu i numer Dz. Pers. przyjęcia do W. P.:	dekr. L. 3380 z dn. 1. 8. 1918. Dział. Pers. 13 40/12. 1918.			
16	Dekret, data dekretu i numer Dz. Pers. weryfikacji:	/			
17	Wykształcenie wojsk. (Szkoły i kursa)	1) Włoc. Szkoła Polow. piech. Bydgoszcz 2) kurs ofit. gospod. przy W. Z. G. Bydgoszcz 3) Kurs Kier. Spółniczo-roln. przy Dł. P. A. S. 16. 4) kurs ofit. przy Szkoł. ofic. w Zimolice			
18	Znajomość języków	w mowie:	niemiecki dobrze, franc. słabo, rosyjski słabo		
		w piśmie:	/		
19	Znajomość krajów:	Niemcy i Polska			
20	Rany i kontuzje:	rany w głowie i klatce piersiowej kontuzja i kulana i nos ostry			
21	Pobyt w niewoli:	/			
22	Odnaczenia i pochwały:	Kryż: Waleczny nr 26936 Dł. Pers. 30/12. 1918 L. 1918			

EWIDENCJA

Zaliczony czas służby wojskowej przed I.XI.1918 r.

7. V. 22 r. P. K. G. Zimolice

Lat ..... miesięcy ..... dni.

1/2/5

II.

23. PRZEBIEG SŁUŻBY WOJSKOWEJ PRZED I.XI.1918 r.

Od	Do	Oddział:	Funkcja:	Od	Do	Oddział:	Funkcja:
2/7.17	21/11.17	53. p. a. p.	artyleżysta				
11/12.17	11.18	Korpus Wojskowy Bydgoszcz	kancelistarski				
12/11.18	26/11.18	53. p. a. p.	artyleżysta				
26/11.18	11.18	Rada Lotnicza	przewodniczący				

24. DATY MIANOWAŃ OFICERSKICH PRZED I.XI.1918 r.

--

III.

25. ZMIANY EWIDENCYJNE PO I.XI.1918 r.

W jakiej szarzy?	Kiedy?			Krótkie określenie zmiany:	Szczegółowy opis zmiany i zasada:
	Dzień	Miesiąc	Rok		
szarzy	9.	12.	18.	obrotnik	szary Palota Pogoni, Kuj. Szarny
obrotnik	3.	1.	19.	obrotnik	I. pułk Grenadj. Kuj. Szarny
"	16.	1.	19.	szary	Szpital woj. "Fonalia"
"	11.	1.	19.	szary	I. pułk Grenadj. Kuj. Szarny
szary	9.	3.	19.	szary	Szpital woj.
"	15.	4.	19.	"	obserw. nerw. w Szpitalu Pogoni
"	30.	4.	19.	szary	5. p. strzałk. Wlkp.
szary	10.	7.	19.	nowinaga	" " " "
kapral	20.	11.	19.	"	" " " "
"	7.	1.	20.	przydaj	Intend. D. O. Gen. Szarny - Kuj. Szarny
"	20.	1.	20.	okupacja	W. L. Gen. Bydgoszcz (Pracownicy)
szary	13.	5.	20.	szary	Int. D. O. Gen. Szarny
plut. szary	17.	7.	20.	szary	W. L. G. Bydgoszcz
" " "	1.	10.	20.	szary	b. y. 59. p. p. Wlkp. Szarny
" " "	30.	10.	20.	przydaj	marzawka do 62. p. p. Wlkp. Bydgoszcz

1/2/8

W jakiej szarzy?	Kiedy?			Krótkie określenie zmiany:	Szczegółowy opis zmiany i zasada:
	Dzień	Miesiąc	Rok		
plutonowy	15	II	20	Kadret	Wzrost Szkoła Polow. pułk. Rydzan
Podchorąży	18	V	21	nominacja	" egzamin na oficera pułk. W.P.
"	10	IV	21	int. ofic.	59. p. p. Wzrost
Podporucznik	23	II	21	nominacja	Dzienn. Por. 40/21 z Dniem 1.8.22
"	5	II	21	adjuwant b. ofic.	59. p. p. Wzrost i dea ady. ofic.
"	5	I	22	adjuwant	III. - laon 59. p. p. Wzrost
<p>Historia i dotychczasowe przedstawienie Szlachetności i ofiarnej podporucznik</p>					
<p>Inspekcja, 28. lutego 1922 r.</p>					
Ppor.	1	IV	22	Komand.	Rozk. P.O.K. na komenderowanie na kurs (instrukcja) "funkcyj" ofic.
"	8	VI	22	promocje	lista szeregowa ofic. 2 aw. (Dz. Por. 1322) i awansie strona 147 lokata 1183 por. 2 awans szeregowa 1.4.21 z przydziałem do 3. p. p. Kap.
<p>Inspekcja, dnia 13. III. 1922. 42. dy. 59. p. p. Wzrost</p>					
					
Ppor.	21	VII	22	po okonczeniu kursu	Poroz. N.B. 2. 59. p. p. Wzrost. L: 191/22 z dnia 27. VII. 1922.
Ppor.	31	VIII	22	Prezycja	Dziennik Por. N: 36/22 nie do 59. p. p. Wyobrażenia at. w. ofic. przedk.
Ppor.	13	XI	22	Komand.	2 rozk. 15. Pz. p. L. ds. 751/22. z dn. 10. XI. 22 Komand. na 18 dniowy kurs porannictwa przy Dep. V. Mi. S. 4 Warczanie
"	30	XI	22	z kursu	do 59. p. p. na funkcję int. ofic. A. Wzrost

Inspekcja, 11/III. 22 r. Szlachetności, Ppor.

1/13/9

W jakiej szarży?	Kiedy?			Krótkie określenie zmiany:	Szczegółowy opis zmiany i zasada:
	Dzień	Miesiąc	Rok		
Pomoc.	1.	IV.	23	arauucorazy	Dz. Ter. 34/23 arauucorazy na pomocnika z dniem 14.12.23 lokata 38.
"	15.	X.	20	chorz	4 Rej. Szpitalu Bydgoszcz
"	13	XI.	20	do ofiatu	szpitala do 59 pp. na stan doz. plot.
"	29.	II.	24	proszos. do rozprawy.	Dz. Ter. 19/24. prośbami do rozprawy za stanem prośb. dzienna paucyrtacina:
"	31	V.	24	zwazanie wstępnego	z p. Pelaja Alparalona, c. i. k. Franciska Alparaly, us. 16. 11. 1904.
"	17	VII.	25	inwazie	Kamieniatw Rozw. ofic. 1924 alwa kulo Kamieniatw ofic. roz. 2 du. 4. 11. 23. lok. 2 odbył inwazie ofic. roz. I Ter. roz. 1899, 1900
<p>Przebieg inwazji i zjednoczenia wstępnego do Ter. roz. 18. 10. 25.</p> <p><i>[Signature]</i></p>					
por. rez.	9.	VII.	28	przybył	na inwazie ofic. roz. rozk. por. 159/28
- - -	19	VIII.	28	rozwiązanie	po odbyciu inwazji ofic. roz. rozk. 59 pp. Nr. 158/28
<p>Ugrup. dnia 19 sierpnia 1924.</p> <p><i>[Signature]</i></p>					
Por.	25.	III.	29	przybył	na inwazie aplikacyjne do 66 p. p. i gubelizacji
	29	III.	29	zwołanie	po odbyciu inwazji.
<p>Stricardau deis doci i dokladnoie polanych dat wraz z poprawkami w dalszym orzeczonym podpisaniu</p> <p>Przemyski, 26 czerwca 30 r.</p> <p><i>[Signature]</i></p>					

1/2/8

Szczegółowy opis czynów

Pchor. Strachowski zapisał się 4. 12. 18r. do "Tajnej Organizacji Wojskowej Polskiej" w Surowotamie, pod pozorem "Rady Ludowej" w op. "Strany obywatelskiej" brał czynny udział w walkach ulicznych w Surowotamie w dniu 4. 12. i 29. 12. 18r.

W dniu 5. stycznia 1919r. okazał się pchor. S. jako waleczny strzelec przy L.K.M. w zdobyciu dworca kolej. i taw. w Surow., a gdy zabrakło amunicji schwycił za bagaż poległego ip. Zawady (z Gniezna) by utrzymać nare zdobyte ludzkie dworca i poczty.

Pomimo otrzymanej rany nie wahał się w piekielnym ogniu "Kraszyn. Lwobów", narażając rannych i zabitych zabrac z sobą, co mu się z powodu odcięcia od oddziału miototy nie udało. (Wzrostem legitym. wystawioną przez dworzeczną Komisję polską miasta.)

W dniu 11/12 stycznia 1919r. także odznaczył się Pchor. S. swoją walecznością (choć rannym nie był) w zdobyciu Łotisk (pow. Surow.) gdzie za przykrociem kpt. Kocimura i chor. Łaloty i kpr. Jolczaka walczył przy zdobyciu Łotisk i o. gdy 4-ty rano był w posiadaniu 105 jęczmień 2 armat, karab. i taboret. - Wobec powyższych czynów zasługuje na wyróżnienie na odznaczenie.

Handwritten signature

Kaw. odzn. "Kotłki Militarni"

7	Czy ranny lub zabity przy akcji ad rubr. 56.	ranny
8	Obecny przydział wymienionego	59. pułk piech. Włocław.
9	Podpisy świadków (ewentualne świadectwa w załączeniu)	<i>Handwritten signatures</i>

Kaw. odzn. "Kotłki Militarni"

6. Dokładny życiorys i przebieg pracy ideowo-niepodległościowej:

Ur. 26. lutego 1899 w Inowrocławiu z ojca Franciszka i matki Marii z d. Zaparuszanek. Uczęszczałem do szkół w Inowrocławiu.

A/ Praca niepodległościowa do 11. listopada 1918 r.:

1/ w połowie lipca 1913 r. wstąpiłem do drużyny harc./zakonspirow./ "Jedynki", początkowo jako zastępowy później mianow. dowódcą plutonu i instruktorem. Praca uświadomienia patriot., ćwiczenia polowe i wyszkol. wojskowe i wywiadowcze. Tworzenie i organiz. innych drużyn harc. na Kujawach i Pałukach; za rozbicie 2-ch żandarmerii prusk., którzy nas starszych inwigilowali, zostałem aresztowany i osadzony w śledztwie - jednakże dla braku dowodów zwolniony. W 1917 r. brałem udział w demonstracji ulicznej przed pomnik. Ad. Mickiewicza w Poznaniu, zaco znowu trzymany jako żołnierz pruski w śledztwie, - przez kilka dni -. Praca w harc. do list. 1918 r.

załącznik nr. 1.

2/ T.S.M. / Tow. Samokształc. się Młodzieży/ jako sekcja T.T.Z./ Towarz. Tomasz Zana / od 1915 - 1918 r. Praca przygotowawcza i tworzenie w ~~kafce~~ połowie 1918 r. kadry czynnych bojowców; samokształcenie się do pracy narod. w terenie, zaprawa w walkach ulicznych i dowodzenie oddziałami w tychże walkach. / Praca ściśle zakonspirowana/.

załącznik Nr. 2

3/ Tow. Młodzieży Polsko-Kat. Praca częściowo jawna od 1915 do 1917 r., poczem zakonspirowana do listopada 1918 r. Praca świetlicowo-oświat. nad młodzieżą robotniczą, rzemieślniczą i kupiecką. Wymarsze w teren celem zaprawy marszowej, orientowanie się i terenoznawstwo, podchody, zwiady i t.p. Cały czas pracy w Zarządzie tegoż Towarz. jako sekretarz / oficjalnie/, zaś zakonspirowany jako instruktor.

załącznik Nr. 5

B/ Praca niepodległościowa od 11. listopada 1918 r.

P.O.W. / Polska Organiz. Wojk./ od połowy listopada 18 r. do 4. XII. 1918 r. tworzenie komórek zakonspir. w Radzie Żołn. później Radzie Ludowej, w listopadzie walki uliczne z garnizonym Grenzschtzu w Inowrocławiu. Od 4. grudnia 1918 r. zaprzysiężenie przez przybyłego delegata z Poznania / nazwiska ani pseudonimu nie pamiętam/. W dniu 10-go do 11-go grudnia 1918 r. udział w walkach ulicznych w Inowrocł., rano 11. XII. 18. alarm i obsadzenie ważniejszych obiektów m. Inowr. przez członków P.O.W. i "Sokoła". W Tym czasie wieczorami ćwiczenia oficjalnie w "Sokole" jako gimnastyczne, zakonspir. w sł. żołn. wyszkol.

załącznik Nr. 6.

2/ Powstanie: jako dowódca pododdziału z kar. masz. przy zdobyciu dworca towar., osobowego i poczty dworc. w dn. 5/6. stycznia 1919 r. lekko ranny i transp. pod Sąd Wojenny. Zabiłem prusk. konwojenta / Grenzschtzu / w dn. 6. I. 19 r. i powrót do swego oddziału, przy czym zabrałem karabin, amun. itd. Przy zdobyciu Złotnik Kuj. 12. I. 19 r. szczególnie się odznaczyłem jako karabinowy, i w nocy przy 4-tym ataku zostałem ranny odłamkami granatu artyl. obejmując poprzednio dowództwo plutonu. Zdobyto wówczas kilka armat, miotacze min. karab. maszynowych, karabinów kilkadziesiąt oraz całą załogę zabrano do niewoli. Po wyleczeniu się z ran powróciłem do pułku i przydzielony do komp. por. Owczarskiego / obecnego majora w 42. p.p. Dubno

załącznik nr. 2 p. 3 i 4 i 7.

Ca/ Dalsze walki na odcinku kujawskim, poczem okupacja Pomorza i wojna polska bolszewicka.

B/ Do 1924 r, oficerem zawodowym w 59. p.p. w stopniu porucznika, poczem na wł. prośbę do rezerwy. Spełecznie pracuję bez przerwy, obecnie na stanowisku Komendanta Feder. Polsk. Zw. Obr. Ojcz. na powiat i miasto Grudziądz.

zof. Nr. 2 z 1927.

Nr

60868

Wpłynęło dnia 21.05 / 25.8 / A PCM / 99 Rocznik

1899

ZESZYT EWIDENCYJNY

Oczachowski Aleksander s. Franciszka

Nazwisko, imiona i imię ojca

stwierdzam tożsamość osoby

Ob. Oczachowskiego Aleksandra s. Franciszka

Komendant R. K. U.

(-) Szmied
podpis k-ta R. K. U.

<i>Chojnice</i>	
<i>Pojemni Powiat.</i>	
<i>Kolonizacja 2762/55</i>	
<i>Nowy Dwór 420 26.09.55</i>	
Przynależność do R. K. U.	Nr. ks. alfab.

Wydział ul. Korogrodzka 7/2

<i>major</i> <i>podpułkownik</i>	<i>ofic. Administr.</i> <i>mon 0246</i>	<i>kmnt WRR XII-2</i> <i>- 8.11.1972.</i>	<i>me2</i> <i>dnia 01.01.1960. zwolniony 30.01.1960.</i>	<i>30</i>
Stopień wojskowy	Nazwa korpusu (grupy)	Nazwa i Nr specjalności	Stosunek do służby wojsk.	Przydział mob.

verte

I. Dane personalne

1/2/1/13

1	Nazwisko i imię, imię ojca	<i>Oczachowski Aleksander s. Franciszka</i>					
2	Data i miejsce urodzenia	<i>26 lutego 1899 r. Inowrocław</i>	3	Narodowość	<i>poliska</i>		
4	Zawód	do 1939	1939 — 1945	po 1945			
		<i>agronom i oficer szkoly stałej w.p. Sanitw. Unod w.p. i p.w. - Warszawa</i>	<i>robotnik i urzędnik rolny majątki: Jaksice, Zelech- lin i Orłowo p. Inowroc.</i>	<i>rolnik</i>			
	Źródło dochodu	główne	<i>gospodarstwo rolne do r. 1931</i>		<i>własne gospodarstwo w Ciecliczynie p. Chejnic</i>		
		uboczne	<i>żadne</i>		<i>żadne</i>		
Posiadany majątek, (ilość ha ziemi, dom, ilość izb, fabryka, przedsiębiorstwo, warsztat, ilość pracowników najemnych itp.)		<i>do r. 1931 gospo- darstwo rolne 14,43 ha</i>	<i>nie posiada</i>	<i>gospodarstwo rolne 8,93 ha</i>			
5	Wykształcenie cywilne	Nazwa uczelni	Miejscowość	Data rozpoczęcia nauki	Data zakończenia nauki	Ilość skończonych klas (tytuł)	
		Powszechne	<i>szkola powszechna</i>	<i>Inowrocław</i>	<i>1905</i>	<i>1910</i>	<i>6 klas</i>
		Średnie	<i>Gimnazjum humanistyczne szkola średnia szkola wojsk. Kurs maturalny</i>	<i>Inowrocław Bydgoszcz Grodzisk</i>	<i>1911 1915</i>	<i>1915 1917 1922</i>	<i>6 klas 2 klasy matura</i>
		Wyższe	<i>Szkola Gł. Gospod. wiejsk. (określowo - wolny słuchacz)</i>	<i>Warszawa</i>	<i>1925</i>	<i>1928</i>	<i>3 lata</i>
		Specjalne	<i>żadne</i>				
Tytuły naukowe		<i>nie posiada</i>					
6	Znajomość języków obcych	W mowie	<i>b. dobre niemiecki</i>				
		W piśmie	<i>b. dobre niemiecki</i>				
7	Działalność społeczno-polityczna w kraju i zagranicą	Nazwa organizacji, partii lub organizacji młodzieżowej	Od — do	Stanowisko			
		<i>Zw. Rezerwistów i Zw. Powst. i Wojsk. Pol. Związek Zachodni</i>	<i>1932-1938 1934-1938</i>	<i>k-dt powiatowy i d-ca baonu członek zarządu</i>			
		<i>żadna</i>					
1939 — 1945		<i>żadna</i>					
Od 1945	<i>Poliska Partia Robotnicza</i>		<i>IV. 1946- 14.12.1948</i>	<i>członek egzekw. komit. powiat.</i>			
	<i>Poliska Zjednoczona Partia Robotnicza</i>		<i>15.12.1948</i>	<i>członek</i>			
	<i>Pol. Zw. Smian. Spółot. „Samop. Chłopska”</i>		<i>II. 1948-</i>	<i>prezes Rady delegacji</i>			

vartel 20

12/15

8	Udział w ruchu partyzanckim w kraju i zagranicą	Przynależność organizacyjna	<i>Polityka Armia Powstańcza</i>	<i>Polityka Armia Demokratyczna</i>	<i>Polityka Armia Ludowa</i>	<i>Korpus Bezpieczeństwa</i>		
		Nazwa oddziału nazwisko lub pseudonim d-cy	<i>"Kujawy"</i>	<i>"Kujawy"</i>	<i>"Kujawy"</i>	<i>"Kujawy"</i>		
		Stanowisko, stopień	<i>d-ca oddziału major</i>	<i>d-ca oddziału major</i>	<i>d-ca oddziału major</i>	<i>d-ca oddziału major</i>		
		Gdzie, kiedy	<i>XII. 1939 - 21. I. 1945 pow. Inowrocław</i>	<i>III. 1942 - 21. I. 1945 pow. Inowrocław</i>	<i>III. 1942 - 21. I. 1945 pow. Inowrocław</i>	<i>I. 1943 - 21. I. 1945 pow. Inowrocław</i>		
		Udział w walkach, rany, kontuzje	<i>XII. 1944 w lasach Bydg. - ranny nie był</i>	<i>udziału nie brał</i>	<i>udziału nie brał</i>	<i>udziału nie brał</i>		
		Pseudonim własny	<i>"Jastrzębiec"</i>	<i>"Jastrzębiec"</i>	<i>"Jastrzębiec"</i>	<i>"Jastrzębiec"</i>		
9	Prześladowania i represje (obozy koncentr., więzienia)	do 1939	Kiedy, jak długo	Przez kogo	Za co	Rodzaj represji		
		1939-1945	<i>żadne</i>					
10	Kary sądowe i administracyjne	Gdzie, kiedy	<i>nie karany</i>					
		Przez kogo						
		Za co						
		Wymiar kary						
11	Pobyt i zatrudnienie w okresie okupacji 1939-1945	Miejscowość	od - do	Charakter pracy	Nazwa (instytucji, urzędu, przedsiębior.)			
		<i>Takrice, Zelechlin, Orlowo pow. Inowrocław Bydgoszcz, Inowrocław</i>	<i>XII. 1939 - XII. 1943 I. 1944 - III. 1944</i>	<i>robotniczy i urzędnik rolny bez pracy</i>	<i>majątek rolne na utrzymaniu żony</i>			
12	Pobyt zagranicą	Od - do	Miejscowość (kraj)	Powód i cel wyjazdu	Co robił	Powrót do kraju (data i miejscowość)		
		<i>zagranicą nie był</i>						
13	S t a n r o d z i n n y	Stan cywilny	<i>żonały</i>					
		Imię, nazwisko panieńskie żony i imiona dzieci	<i>Zona</i>		<i>Dzieci</i>			
		Data urodzenia	<i>Pelagia Mariola</i>	<i>Beszek-Jan</i>				
		Zawód	do 1939	<i>bez zawodu - na utrzymaniu męża</i>	<i>uczeń szkolny - na utrzymaniu rodziców</i>			
			1939-1945	<i>robotnica rolna i ogrodnica</i>	<i>robotnik u ogrodnika</i>			
			po 1945	<i>rolniczka</i>	<i>student prawa</i>			
		Posiadany majątek	do 1939	<i>gospod. rolne wsp. z mężem 14 ha do r. 1931</i>	<i>nie posiadał</i>			
			1939-1945	<i>nie posiadała</i>	<i>nie posiadał</i>			
			po 1945	<i>gospodarstwo rolne 8,93 ha wsp. z mężem</i>	<i>nie posiada</i>			
		Działalność społ.-polit.	do 1939	<i>Polityka Armia Powstańcza P.A.P. - kurier i łącznik</i>	<i>żadna</i>			
			1939-1945	<i>Polityka Armia Powstańcza P.A.P. - kurier i łącznik</i>	<i>Polityka Armia Ludowa</i>			
			po 1945	<i>Obywatelska Liga Kobiet</i>	<i>Z.W.M., P.Z.P.R. Zw. Ak. M.P.</i>			
		Prześladowania i represje	<i>X. 44 - V. 45 3 mies. aresztu przez "Jestapo" koncentrac. Br. Rower</i>					
Kary sądowe	<i>nie karana nie karany</i>							
Dokładny adres rodziny	do 1939	<i>Radyni, pow. Grudziądz</i>						
	obecnie	<i>Ciechocin, gm. Chojnice wieś, pow. Chojnice</i>						

3/12/16

II. Służba wojskowa przed wstąpieniem do Odr. W. P.

16	Wyszkolenie wojskowe	Szkola podoficerska (gdzie, kiedy)	bez wyszkolenia		
		Szkola oficerska (gdzie, kiedy)	Oficerska Szkoła Piechoty Bydgoszcz VI. 1920 - III. 1921		
		Inne szkoły i kursy (gdzie, kiedy)	Kurs Insp. Polarn. Wojskow. Warszawa - Powązki X. 1921 - I. 1922 3 mies. kurs d-ców baonów Bie- drusko w r. 1921	3 mies. kurs Łochów. Świątyn- go w Centr. Instyt. Łochów. Świątyn. Warszawa - Bielany w r. 1934	
17	Udział w wojnie w 1939 r.	Stopień, stanowisko, Nazwa jednostki	kapitan - major, d-ca kompanii i baonu Łabłonowski Baon Obrony Miastodowej		
		Udział w bojach (gdzie, kiedy)	Łabłonowo, nad Świdwęcą, Blurg, pod Kutnem, Łowiczem, przedpole Łowiczy od 1.09.1939 - 14.09.1939		
		Rany, kontuzje (gdzie, kiedy)	kontuzja pr. stopy nad Świdwęcą 9.09.1939, ranny w l. ramie nad Blurg 11.09.1939, c. ranny w l. łatkę piersiową pod Łowiczem 14.09.1939 r.		
		Pobyt w niewoli 1939-1945	Nazwa obozu (gdzie)	Od - do	Działalność na terenie obozu
		Szpital Polowy Bobnelin p/kutnem	14.09.1939 - 14.11.1939	żadna	
18	Służba w formacjach polskich zagranicą	W jakiej formacji	nie służył		
		Kiedy, gdzie			
		Stopień, stanowisko			
		Nazwa jednostki			
		Udział w bojach (gdzie, kiedy)			
		Rany, kontuzje			
19	Służba w armiach sojusznicych i obcych	W jakiej armii	nie służył		
		Kiedy, gdzie			
		Stopień, stanowisko			
		Nazwa jednostki			
		Udział w bojach (gdzie, kiedy)			
		Rany, kontuzje			
20	Odznaczenia (data i rozk. nad.)	"Kryż Walecznych" Dr. Pers. 38/21	"Złoty Kryż Zasługi" III. 1939 r.		
		"Medal Niepodległości" Monitor Polski 293/31	medal pamiątk. „Łow- iczy 1918/21 i „Medal		
		"Srebrny Kryż Zasługi" w r. 1934	10-lecie nad. Kołk. D.O.K. III 3/31		

III. Służba w Odrodzonym Wojsku Polskim

1/2/17

22	Powołany		Przez R. K. U.	Data powołania	Zmobilizowany, ochotnik	Stopień wojskowy w chwili powołania	Data złożenia przysięgi		
			<i>Wrocław</i>	<i>12.04.1945</i>	<i>zmobilizowany</i>	<i>major</i>	<i>7. 1945</i>		
23	Wyszkolenie wojskowe	Szkoła podoficerska	Nazwa szkoły (kursu)			od — do	Lokata		
		Szkoła oficerska	<i>bez wyszkolenia</i>						
		Inne szkoły i kursy	<i>bez wyszkolenia</i>						
			<i>bez wyszkolenia</i>						
24	Udział w bojach	Stopień	Stanowisko	Jedn. Wojsk.	Gdzie	Kiedy			
		<i>udziału nie brał</i>							
25	Rany i kontuzje	Kiedy	<i>rannym i kontuzjowanym nie był</i>						
		Miejsce ranienia							
		Rodzaj ranienia							
26 Awanse				27 Odznaczenia					
Stopień	Korpus osobowy	Nr i Data Dz. Pers. Rozk.	Nazwa odznaczenia	Nr i Data Dz. Pers. Rozk.	Nazwa odznaczenia	Nr i Data Dz. Pers. Rozk.			
<i>major</i>	<i>Służba Administr.</i>	<i>Dz. Pers. 23 16.04.1945 (Rozk. Pers.) Nr 353 z dn. 4.06.1945r.</i>	<i>Medal "za Waleczność"</i>						
			<i>Medal "za Odrę, Nysę, Bałtę"</i>						
			<i>Medal "Waleczności i Odwagi"</i>						
			<i>Odnaka Granatowa</i>						
			<i>Dyplom Złota Demokracji</i>						
28 Kary				29 Pochwały i nagrody					
Data	Rodzaj i wymiar	Rodzaj przewinienia	Przez kogo wymierzona	Nr i Data Rozk.	Data	Rodzaj pochwały	Za co	Kto udzielił	Nr i Data Rozk.
	<i>negatywne</i>				<i>29.05.45</i>	<i>uznanie</i>	<i>za działalność organizacyjną w Punkcie Przejściowym Wojskowym Nr 6</i>	<i>D-ca Pomocy Okręgu Wojskowego</i>	<i>Rozk. 5/15 z dnia 29.5.1945</i>

21 Dokładny przebieg służby

Od — do	Jednostka lub instytucja wojskowa	Stanowisko	Nr i data rozkazu
III. 1917 - 26.12.1918	Sajna Lotcka Organizacja Wojskowa w Poznaniu	szeregowiec	
27.12.1918 - 20.01.1920	Udział w Powstaniu Wielko- polskim	szeregowiec - plutonowy, aspirant oficerski, d-ca plutonu	
21.01.1920 - III. 1920	5 p. Strzelców Lotk.	plutonowy - aspirant ofic., d-ca plutonu	
IV. 1920 - V. 1920	Batalion Zapas. 59 p.p.	plutonowy - aspirant ofic., d-ca plutonu	
XI. 1920 - III. 1921	Lotk. Szkola Podchor. Piech.	plutonowy - kadet	
IV. 1921 I. 1925	59 p.p. Inowrocław	d-ca plutonu - d-ca kompanii C.t.d.	
V. 1921	mianowany podporucznikiem		Stru dr. Peri. nie pamięta
IV. 1923	awans na porucznika ze star- szeństwem 1.04.1921		Stru dr. Peri. nie pamięta
I. 1925	pomiędzy na własną prośbę do rezerwy		
I. 1929 - XII. 1934	Państw. Unegd W.F. i P.W. 66 p.p.	porucznik, kontrakt. referent P.W. i W.F. na pow. Świebie i Chelmno	
I. 1935 - II. 1939	Państw. Unegd W.F. i P.W. Sztab. 16 d. P. i 64 p.p.	porucznik - kapitan, referent P.W. i W.F. i d-ca baonu ter.	
II. 1935	awans na kapitana		Stru dr. Peri. nie pamięta
III. 1939 - 31.08.1939	Jabłonowski Baon Obrony Międzynarodowej	kapitan, d-ca kompanii piech.	
1.09.1939 - 16.09.1939	Jabłonowski Baon Obrony Międzynarodowej - udział w wojnie	kapitan - major, d-ca batalionu	
2.09.1939	awans na majora		Stru Rozk. nie wie
17.09.1939 - 27.1939	w niewoli niemieckiej - ranny w szpitalu Dobnelin p/Kutnem		
		<i>Szczepan Krawiec</i>	
Data 1.01.1960r. zwolniony od po- wszechnego obowiązku służby wojskowej.			
podp. 8 01 9	nia 30 wzrostu 170 cm wzrostu wojskowym		

1/2/19

30 Dokładny przebieg służby

Od — do	Jednostka lub instytucja wojskowa	Stanowisko	Nr i Data rozkazu
12.04.1945	Zmobilizowany przez P.T.U. Włocławek i skierowany do Odd. Pers. W.P.	major	
16.04.1945	wyznaczony na p.o. szefa Punktu Inżynierskiego nr 6	major	
8.06.1945	Punkt Inżynierski nr 6 Toruń - Bydgoszcz	p.o. szef Punktu Inżyn., major	
9.06.1945	Punkt Inżynierski nr 6	szef Punktu, major	Rok. Pers. nr 433 z dn. 9. VI. 1945 r.
17.01.1946	skierowany przez W.O.W. II do dyspozycji Dep. Pers. W.P.		
19.01.1946	P.T.U. Chojnice	major, komendant	Rok. Pers. nr 460 z dn. 4.06.1946
VII.1947	Szpital Okręgowy - Toruń	chory - na obserwacji	
VIII.1947	powrót ze Szpitala Okręg. w Toruń		
18.07.1947	W.O.W. II Wydział Pers.	skierowany do dyspozycji	
23.07.1947	M.O. II. Dep. Pers.	skierowany do dyspozycji	
24.07.1947	Zdemobilizowany		M.O. II. Dep. Pers. nr 4657 z 24.07.47
<i>Spis treści</i>			

7/13/20

IV. Przebieg pracy cywilnej od początku pracy zawodowej

Od — do	Charakter pracy, stanowisko, miejsce pracy, nazwa instytucji, zakładu i t. d.
I. 1925- XII. 1928	rolnik na własnym gospodarstwie rolnym w Sołuszykach pow. Siemiec, równocześnie wolny słuchacz Szkoły Główniej Gospod. Wiejskiej w Łowonowie
XII. 1939- XII. 1943	robotnik i urzędnik rolny w majątkach: Jakusice, Zetechlin i Orłowo pow. Inowrocław
I. 1944- IX. 1944	bez zajęcia, utrzymywał się w lasach koronowickich, budżetowych i w Budgostawie - równocześnie pracował konspiracyjnie
X. 1944- 15. I. 1945	bez zajęcia, utrzymywał się w powiecie inowrocławskim i niemieckim - równocześnie pracował konspiracyjnie - partyzanckim
16. 01. 1945- 21. 01. 1945	współdziałanie z Armią Radziecką w walkach o Łowonów, Miesławę i Inowrocław
22. 01. 1945- 11. 04. 1945	organizator Szkoły Bezpieczeństwa Publicznego i M.O. na rozkazie i Armii W.P. - komendant gromadki M.O. w Inowrocławiu
25. 07. 1947- 22. 01. 1949 23. 01. 1949-	Pow. inspektor rolny i przeł. Pow. Zw. Samopom. Chłopińskiej w Chojnicach rolnik na własnym gospodarstwie w Ciecchocinie pow. Chojnice
13. 04. 1947	Kierownik kontroli w Kier. Plantacji Włókna w Białym Błotnie pow. Chojnice
16. 06. 1947	Kier. plantacji Włókna w Białym Błotnie pow. Chojnice
1945-	Ośrodek Dosлідniczy Z. P. L. Kier. Rolnicy eksp. w Białym Błotnie pow. Chojnice

Świadom odpowiedzialności karnej za złożenie nieprawdziwych danych, stwierdzam własnoręcznym podpisem, że zapodania moje w rubr. od 1 — 31 są zgodne z prawdą.

Stwierdzam własnoręczność podpisu

Ob. Czachowski Aleksandra s. Franciszka
Komendant R. K. U.
(-) Szamiet RPT
podpis K-ty R. K. U.

Wojśko Polskie
K. U. Chojnice

Dnia 5 września 1949 r.

podpis

26
verte

II. Materiały uzupełniające melaję -
- Oczachowski Aleksander:

1. Streszczenie artykułu Lujana Dombeka pt. „Jastrebiec i inni”, Gazeta Toruńska, nr 27 z 1.02.1985, napis onyż. k. 2 s. 1-3
2. L. Dombek, art. „Jastrebiec i inni”, Gazeta Toruńska, z 1.03.1985, kserokop. onyż. k. 2 s. 4-5
3. L. Dombek, biogram „Oczachowski Aleksander, [w:] Smoleńcowski słownik biograficzny, Smoleńc 1994, z. 2, s. 73-75, kserokop. k. 1 s. 6

mjr. Aleksander
Oczachowski

Dombek Lucjan: "Jastrzębie" i inni
Gaz. Pol. 1985 nr 27 z 1.02. s. 6
[młodszy brat] 102 Gaz. Pol. 1985 nr 27 z 1.02 s. 6

ur. 26.02.1899 w Snrowoławiu, syn Franciszka i Marii
z d. Zaparuszanki, dowódca niesygnalizowanych grup kon-
spiracyjnych-paryzających na miasto i pow. Snrowoław,
bez wzgl. na licencje polit. od 12.12.1939 do 21.01.1945!
(inform. zawarte w zaświadczeniu mistrza gminy wódcze
miejscowości Snrowoławia 19.11.1946 i podp. przez ówczes-
nego wiceprezenta miasta, Józefa Kaliskiego, który
zakładał je od pow. 1943 r. do chwili uwolnienia,
czyli 21.01.1945 stykał się pośrednio z mjr. Oczachowskim).
Dzienna zebranie antyhitl. grupy konspiracyjnej odbyło
się 8.12.1939 w domu u bratka ul. Pomorskiej i Sym-
kowskiej w Śm. (fot.). — Był opracowany doświadczony plan
opanowania wsi wsielich miejscowości obrotów w mieście
na wypadek powstania powst., a także plan dila-
cji gestapoistów, draciny i w obrotach w Słoni i
w śródmieściu gestapo i Śm.; myślał b. daleko i re-
pracował ich codzienny tryb życia. A. Oczachowski (na
strzebie) sprecyzował projektów bombardowania re-
litacji podwójnej "Soboty" w Słoni, by odwrócić życie
pracujące tam polskimi robotnikami. — Broni dla
Snrowoławskiego ugrupowania organizowała grupa
Józefa, pracująca w zakładach naprawczych broni
i falniczej, pod kierownictwem brata A. Oczachowskiego
Józefa.
w czasie masowych aresztowań jesienią 1943 r. w śm.
do murzono ponad 400 osób; między m. in. kompletne
PAP oraz grupy Antonego Deulby. Najbliżej współprac.
O-go, lekarz Fryderyk Sobczak ostrego i grepsie Oczach-
owskiego i w. Bogaczewskiego.

(2)

myślenie. Oraz chodzący

(2)

Dornbela d.: "Jestem białym i imię"

Gas. tor. 1985 r. 27 k. 1.02. s. 6 1/2

gdzie 17.12.1943 ok. 15³⁰ do maj. Ostrowskiego przybyli ludzie
nazwiska gestapo, podając się za radiotelegrafistów, i uciekli
do Statutu Kij. gdzie przez 2 dni ukrywał się
w magazynie zbożowym u Adama Krótkowolskiego,
wówczas bratua organizacji, potem mleczarze diecezjalni
także ostroch kowpizacji, przedwój go do Rydzyszczu
Dł. koniec lipca 1944 uciekł do fur i zamieszkał
przy ul. Nowe Ogrody u pani Kopeć, gdzie przebywał
później znowu zaczął odbudowywać organizację (z powoła
2000 ludzi po aresztowaniu zostało ok. 1800) działając
miał pod kier. Adama Kravca i Lujana Zofarskiego
mającymi siedzibę w mleczarni przy ul. Londrej w lasach
określony Gwerciołorem z Nowe Wsio, między innymi
280-osobowy oddr. partyzancki pod dow. "Zawiszy"; w
w całym rejonie było 3600 do 4000 ludzi [!]

21.01.1945 r. z pancera czołgu nr 40. wstrząsnął
zobliwionym modr. punktami mied. oporu; został ranny
w nogę — 1-szym komendantem kl. i Por. Strazy Por.
prezencją został sier. Poron. Karabam, dotychczasowy
dow. patrolu osobiłej ochrony A.O-g, a potem on sam
[w tym. zainstalowaniu z 19.11.46 podał, że był orga
nizatorem i 1-szym komendantem SB i przewidywał MO
oraz współorganizatorem kl. Rady Nar. w fur]
w 1946 [?] wrócił do pracy na okl. a w 1952 r. został
dyr-ecem Gosp. Goswiodzkiego PAN w Kazimieru Polskim
i był nim do śmierci w 1969 r.
8.11.1972 został ppłk. rezerwy; pełnił w dalnym
ciągu funkcję radnego, Tawnilu, współprac. z Mar.
Czerwini szlidy w Kazimieru Pol. opublikował się grabami
zobliwery poległ w 1939, 1944 i 1945 r.; — odznaczony:
Orderem Młotarki kl. I, Polonią Restituta, I.

11/3

Krzyż malczyński, Krzyż Grenwalder, odznaczono
za zasługi dla Armii, Wielkopolski Krzyż
Powstańca, medal za udział w wojnie obronnej
1939'.
w czasie wojny powst. wykł. zaważ.
w mundurze powstańca wielkop.

Z KART ANTYHITLEROWSKIEJ KONSPIRACJI NA KUJAWACH

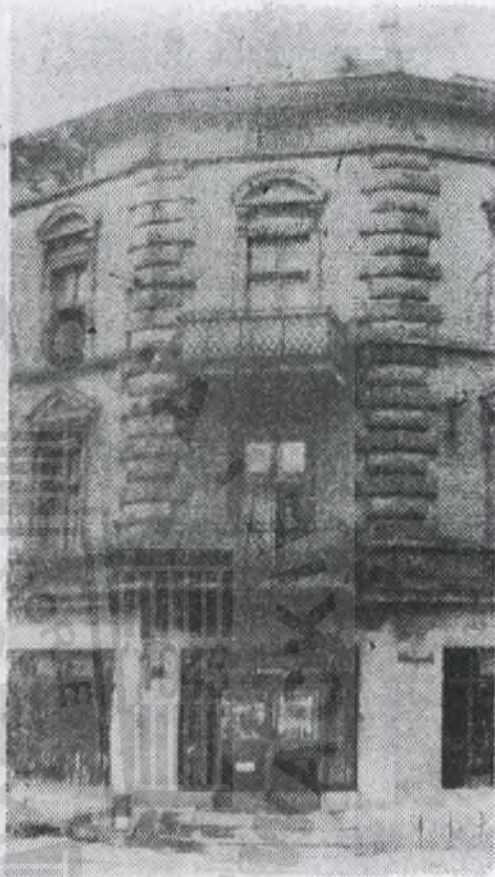
Spis
karty
17.06.2003

Na wypadek wybuchu ogólnokrajowego powstania opracowywano plany opanowania Inowrocławia, a zwłaszcza zdobycia obiektów ważnych strategicznie i budynków użyteczności publicznej, jak: gazowni, elektrowni, wieży ciśnieniowej, węzła kolejowego, koszar itd. Na samą obsadę tych wszystkich obiektów przewidywano 700 do 800 ludzi. Planowano też zorganizować na wycofujących się z miasta Niemców zasadzkę w Kościele i Cieslinie.

Szczególnie dokładnie opracowany był plan likwidacji gestapowców (działających w obozie na Błoniu i w ich siedzibie przy ul. Solankowej) oraz wyższych urzędników niemieckich. Wywiad tak dokładnie rozpracował ich codzienny tryb życia, że mogli być zlikwidowani w każdej chwili. Jeżeli tego nie dokonano wcześniej, przed akcją „Burza”, mimo że każdy dzień pomnażał ofiary ich bestialskiej działalności, to tylko dlatego, iż obawiano się krwawego odwetu Niemców na ludność miasta. Również mając na uwadze życie polskich

majątku Orłowo przybyli funkcjonariusze niemieckiej tajnej policji podający się za radiotechników wezwanych do naprawy radia we dworze, w związku z czym poszukują rządzący. Aleksandra Oczachowskiego, aby ich zaprowadził na miejsce. Księgowa Badtke zawiadomiła o tym panią Oczachowską, a ta męża, który natychmiast zorientował się, o jaką „naprawę” tu chodzi. Opłótkami, polami, pod osłoną mgły i zapadającego zmierzchu udał się do Złotnik Kujawskich, gdzie Adam Wróblewski (również członek konspiracyjnej organizacji) pracował jako kierownik punktu skupu zboża. Tutaj, w magazynie zbożowym, ukrywał się dwa dni, po czym mleczarz Licznarski (również członek konspiracji) przewiózł go do Bydgoszczy.

Pod koniec lipca 1944 r. Aleksander Oczachowski przybył ponownie do Inowrocławia i zamieszkał przy ul. Nowe Ogrody, u pani Kopeć. Tam bowiem zamieszkiwała już jego żona, po wypędzeniu jej przez Niemców z Orłowa.

Dom u zbiegu ul. Poznańskiej i Szymborskiej w Inowrocławiu, gdzie 8 grudnia 1939 r. odbyło się organizacyjne zebranie pierwszej antyhitlerowskiej grupy konspiracyjnej w tym mieście. Zebranie odbyło się w narożnikowym pokoju z balkonem na I piętrze.

„Dąb” i inni

DOMBEK

„Gazeta Dom” z 1.02.1985

Gazeta „Domniświe”

niejczyj Młkiem Obywatelskiej (karty 21 stycznia 1945 r.).

Zaznaczam, że mjr. Oczachowski był współorganizatorem Miejskiej Rady Narodowej miasta Inowrocławia.

Stwierdzam, że mjr. Oczachowski był dowódcą wszystkich grup konspiracyjno-partyzanckich na miastach i powiat Inowrocław bez względu na kierunki polityczne, w czasie od 12.1939 r. do 21.01.1945 r.

W czasie od początku roku 1943 do chwili uwolnienia, tj. 21.01.1945 r. stykałem się pośrednio z mjr. Oczachowskim.

robotników. Aleksander Oczachowski — „Jastrzębiec” sprzeciwił się projektowi bombardowania zakładów sodowych — Solway w Matwack.

Podstawowe źródło uzbrojenia miały stanowić niemieckie zakłady naprawcze broni w Jaksicach. Pewna grupa zatrudnionych Polaków, pod przewodnictwem brata komendanta, Józefa Oczachowskiego, wykonała naprawy na niemieckie zlecenie, organizowała równocześnie broń dla inowrocławskiego ugrupowania.

W końcu sierpnia 1943 roku doszło do masowych aresztowań przez gestapo. W samym Inowrocławiu uwięziono ponad 400 osób. Kompletnie zostały rozbite PAP (Polska Armia Powstańcza) oraz (także odrebna) konspiracyjna grupa Antoniego Dąbki. Aresztowania ogarnęły cały okręg. Ich ofiarą padł również najbliższy współpracownik Aleksandra Oczachowskiego, lekarz Józef Sobiecki, który w czasie śledztwa musiał orientować się, że Aleksander Oczachowski jest również zagroźony, skoro do konspiracyjnego wywiadu dotarł jego grypek. Ostrzeżenia w nim, by „rolnik” (A. Oczachowski) i „piekarz” (W. Bagażński) „miej się na baczności”.

Nie mylił się 17 grudnia 1943 roku około godz. 15.30 do biura

W nastąpił okres odbudowywania organizacji po aresztowaniach jesienią 1943 r. W samym Inowrocławiu i powiecie sytuacja nie była na szczęście tragiczna; z ponad 2000 ludzi, po aresztowaniach, pozostało jeszcze około 1800. W dalszym ciągu funkcjonował sprawnie wywiad pod kierunkiem Adama Krawca i Lucjana Zietańskiego, mający swoją siedzibę w miejscowości przy ul. Andrzeja. W latach między Gniewkowem a Nową Wsią Wielką działał 280-osobowy oddział partyzancki pod dowództwem „Zawiszy”. Cały region obejmował 3600 do 4000 ludzi.

W sierpniu wybuchło powstanie w Warszawie. Ludzie rwali się do walki. Sformowano nawet kompanie alarmowa, która była w każdej chwili gotowa ruszyć na pomoc walczącej Warszawie. (Tak z pewnością było i w innych miastach i powiatach).

Ale nie mógł przetrwać Oczachowski nie uczestniczyć w wyzwoleniu miasta. Famielnego dnia Inowrocławia dnia. Z 1 stycznia 1945 r., z polecenia szefa wskazywał żołnierzom radzieckim punkty niemieckiego oporu. Został ranny w nogę. Wcześniej jednak opuścił przepelziony szpital, do którego stale przybywały transporty ciężkie rannych żołnierzy Armii Czerwonej.

Tymczasem w wolnym, miście organizowane było życie politycz-

ne, społeczne, gospodarcze. Trwałoby oczyszczanie miasta i powiatu z ukrywających w różnym zakamarkach Niemców zdesperowanych i gotowych na wszystko. Należało też zabezpieczyć mienie publiczne przed rozkradaniem, by zapobiec chaosowi gospodarczemu na najbliższy okres. W tej sytuacji pierwszym komendantem Miejskiej i Powiatowej Straży Bezpieczeństwa zostaje sierżant Bronisław Karabasz — dotychczasowy dowódca patroli osobistej ochrony Aleksandra Oczachowskiego. Wkrótce funkcję tę obejmie sam mjr. Oczachowski, choć jeszcze kule nie i posługuje się las-

ka. Kiedy wreszcie w mieście nastąpił czas względnej stabilizacji, kiedy jego mieszkańcy w pełni poczuli chłoność radości z odzyskanej wolności, Aleksander Oczachowski w czasie pokoju, w nowych warunkach oddał swe siły i umiejętności na roli.

W zaślubieniu wystawionym przez władze miejskie Inowrocławia dnia 19 listopada 1946 r. i podpisanym przez ówczesnego wiceprezydenta miasta, Tadeusza Kaliskiego, czytamy:

„Świadczym, że mjr. Aleksander Oczachowski, syn Franciszka i Marii z domu Zaparzanika, ur. 22.02.1909 r. w Inowrocławiu, a chwilą wkrótce w radzieckich był organizatorem i pierwszym komendantem Szkoły Bezpieczeństwa i Pol-

W 1952 r. Aleksander Oczachowski został dyrektorem Głównego Biura Doświadczalnego Politechniki Akademii Nauk w Kazaniu Południowym i pełnił tę funkcję do sierpnia 1958 r.

Po przejściu w stan spoczynku, w dalszym ciągu wykazuje dużą aktywność społeczną. Podjął również rezerwy (awans na pułkownika) w listopadzie 1972 roku) pełni funkcję radnego, lawnika, współpracuje z harcerzami szkoły w Kazaniu Południowym. Oczachowski się gromadzi żołnierzy poległych w 1939, 1944 i 1945 r. Próbując też identyfikować groby żołnierzy nieznanymi. Ostatnia jednak do tej pory, swa zwycięską walkę stoczył z radą narodową w Kazaniu o budowę środka zdrowia.

Spółród orderów i odznaczeń. Oczachowski wyróżniony: Orderem Virtuti Militari kl. V, Polonia Restituta, Krzyż Walecznych, Krzyż Grunwaldczy, odznaczenie za zasługi dla Warszawy, Wielkopolski Krzyż Powstania, medał „Za udział w wojnie obronnej 1939 r.”.

Jednak w czasie uroczystości państwowych ppłk. Aleksander Oczachowski występuje zawsze w mundurze powstańca wielkopolskiego. W ten sposób skłania się swoją wiedzą i rodzinnymi stro-

15

col. art. „Jastrzębiec i inni”
Gazeta Tomińska z 1.02.1985

11/5

V OCZACHOWSKI Aleksander (1899-1987), rolnik, oficer WP. Ur. 26 II 1899 w Inowrocławiu jako syn Franciszka, kolejarza, i Marii z d. Zaparucha. W czasie strajku szkolnego 1906/7 głośna była sprawa skatowania przez nauczyciela-germanizatora 7-letniego O-ego, który przez kilka tygodni przeżywał na leczeniu szpitalnym. Po ukończeniu inowr. szkoły rolniczej odbywał praktykę w przedsię-

116

biorstwie rolniczo-handlowym w Tarnówku nad Gopłem. W tym też czasie wstąpił do nowo założonej drużyny harcerskiej im. księcia Józefa Poniatowskiego (1914). W 1917 był sekretarzem i kronikarzem drużyny. Po delegalizacji harcerstwa (1918), wraz z Mieczysławem Cyłke i → Marcinem Strachanowskim kierował tajną działalnością drużyny. Był inicjatorem rozbrojenia dwóch pruskich żandarmów w lasku kościeleckim. W styczniu 1919 uczestniczył w wyzwaniu Inowrocławia, walcząc w oddz. Kazimierza Cegiela na odcinku od kolejowej wieży ciśnień do dworca kolejowego. Ranny pod Złotnikami Kuj., leczony był w punkcie PCK w sali hotelu „Pod Lwem”. Po wyleczeniu skierowany został do 2 batalionu kpt. Edmunda Rogalskiego i uczestniczył w walkach o Bydgoszcz. W 1920 brał udział w wojnie polsko-radzieckiej, po czym wstąpił do Wlkp. Szkoły Podchorążych Piechoty w Bydgoszczy, a po jej ukończeniu skierowany został (jako ppor.) do 59 p.p. w Inowrocławiu („Dzieci Kujaw”). Od 1925 pracował jako oficer informacyjny do spraw niemieckich w sztabie 16 dywizji p. w Grudziądzu. W 1938 mianowano go dowódcą Batalionu Obrony Narodowej w Jabłonie. Wojnę wrzesniową odbył (w stopniu majora) pod rozkazami gen. Mikołaja Bołtućia, dowódcy Grupy Operacyjnej „Wschód”. Dowodził batalionem karabinów maszynowych. W czasie bitwy nad Bzurą otrzymał 3 rany (w szpitalu polowym w Dobrzelinie pod Kutnem operował go → dr Ludwik Błażek); gen. Bołtuć odznaczył go wtedy Krzyżem Virtuti Militari V klasy. Po stosunkowo krótkim pobycie w niewoli skierowany został przez Niemców do kierowania gospodarstwem rolnym w Żelechlinie, a później do administrowania majątkiem ziemskim w Orłowie k. Inowrocławia. Szybko nawiązał kontakt z dawnymi przyjaciółmi z drużyny harcerskiej im. księcia Józefa Poniatowskiego. Wziął udział w pierwszym zebraniu konspiracyjnym Narodowej Organizacji Wojskowej (NOW) podokręgu inowr. kryptonim „Ruina” i objął funkcję jej komendanta wojskowego pod pseud. Jastrzębiec (8 XII 1939). Od 17 XII 1943, t.j. od chwili nieudanej próby aresztowania przez gestapo aż do lipca 1944 ukrywał się w Bydgoszczy. Później ponownie włączył się do pracy konspiracyjnej sprawując (pod pseud. Jaks) funkcję komendanta wojskowego AK rejonu kuj. Po wkroczeniu Armii

Czerwonej do Inowrocławia (21 I 1945) został komendantem tutejszej Straży Bezpieczeństwa. W l. 1952-69 był dyrektorem gospodarstwa doświadczalnego PAN w Kazuniu Polskim k. Nowego Dworu Mazowieckiego. Po przejściu na emeryturę nadal prowadził ożywioną działalność społ. jako radny, ławnik sądowy, aktywista ZBoWiD-u, opiekun i przyjaciel harcerzy. W 1972 został awansowany do stopnia ppłk rez. Zm. 23 V 1987 w Kazuniu Polskim, spoczywa na tamtejszym cmentarzu par.

Dzieje Inowrocławia, t. 2, s. 171; L. Dombek, *Jastrzębiec i inni*, „Gaz. Pom.” 1985 nr 21, 27; Zaświadczenie wystawione 19 X 1946 przez wiceprezydenta Inowrocławia Ignacego Kaliskiego; USC Inowrocław, Ks. ur. 1899 nr 160; USC Czostków, Ks. zg. 1987 nr 27; Relacja Józefa Frommholza; Informacje żony, Pelagii z Masiotów Oczachowskiej.

Lucjan Dombek

Wzmianka o awansie stop. pułk. Inowrocław 1934

Inowrocławski słownik biograficzny, Inowrocław 1994, 2.2.

5.74

III/3. Materiały dot. lat 1939-1945 - Ozarowski
Aleksander:

1. Fragment pisma mjra Ozarowskiego ps. "Zdzisław" komendanta USZ na Gijawach do Komendy Okregu Pomorskiego AK dotyczący Polskiej Armii Powstania w Śnowoocławiu z 11.11.1944, [w:] Polska Armia Powstania największe tajemnice pomorskiej konspiracji, Toruń 1997, s. 225-228, kserokop. (autor A. Gąsiorowski) k. 5 s. 1-5

ANEKS NR 23

FRAGMENT PISMA MJRA OCZACHOWSKIEGO PS. "ZDISŁAW" -
KOMENDANTA NSZ NA KUJAWACH DO KOMENDY OKRĘGU POMORSKIEGO
AK DOTYCZĄCY POLSKIEJ ARMII POWSTANIA W INOWROCŁAWIU.

B- 023 ¹
L.dz.2/44
dn. 11XI44

Do
Pana Dowódcy KO Reich ²

Drogą służbową:

Przedkładam niniejszy przegląd sytuacji i ocenę możliwości pracy konspir.[acyjnej] i
organiz.[acyjnej] tutejszego terenu:

...Z początkiem 1943 r. napotkaliśmy w terenie na słabą robotę konspiracyjną o czer-
wonym zabarwieniu politycznym oraz jeszcze jedną dziką. Nasi ludzie im przeszkadzali,

¹ Prawdopodobnie jeden z kryptonimów Obwodu AK Inowrocław.

² Jeden z kryptonimów Komendy Okręgu Pomorskiego AK.

Gąsiorowski Andrzej, "Polskie Armia Powstania",
wyd. I A P A K, t. XVI., Tomii 1997 225

11/3/2

gdyż cele tej roboty wskazywały na akcję klasową i komunistyczną, a pozbawioną cech organizacji państwowej i paramilitarnej. Nastąpiła fuzja tych dwóch słabych odłamów politycznych i deklarowali się "Polska Demokratyczna". Pozornie zamaskowali swój kolor, przysporzyło im to członków. Nastąpiły w tym dziwnym zlepku targi o stanowiska w "sztabie" organizacji no i po wojnie. Byli tam osobnicy do "pułkownika" włącznie, bawili się w wicewojewodów, starostów, prezydentów miast itp: stelmach został dyrektorem cukrowni. Podpuściliśmy jednego z naszych spryciarzy - pionka, który piorunem zawędrował do ich wyższego "sztabu" w Toruniu. Czego tam nie znalazł, sztandar polski rozpięty na ścianie, mapy porozwieszane, pliki akt na stołach i półkach. NSZ³ postanowił ich zlikwidować, by uratować kilkuset nieraz bogu ducha winnych a otumanionych ludzi. Opracowaliśmy plan sfingowanego najścia rzekomego Gestapo, zabrać listę członków akta zamełinować lub zniszczyć. Niestety nie zdążyliśmy, bo zaledwie o kilka dni uprzedziło nas Gestapo, zbiry Himmlera. Toruń się wysypał, lecz nasi "Demokraci" się tym nie przejęli. Awanse i nominacje sypały się jak z rogu obfitości, przecież samozwańczy sztab "Dowództwa Okręgu Korpusu nr VIII" w Toruniu obdarzył ich setkami legitymacji in blanco z pieczęcią służbową i podpisem podobnej treści:

Legitymacja najwięcej wiarygodna.

DOK Nr VIII

Pers.L.dz....

XY ur..... jest członkiem Polsk. Demokr. i mianuję go ..... WP. Nakazuję przeprowadzić mobilizację zgodnie z zarządzeniem opornych karać natychmiast śmiercią.

L.p. (pieczęć służbowa z godłem państw.) nr 3.

Dowództwa Okręgu Korpusu Nr VIII

Szef Sztabu

/-/ podpis i stopień
nieczytelny
(podobno pchor. WP)

Sztab tutejszy "Polski Demokratycznej" uzupełnił legitymację nazwiskiem itp., mianował ..... na poczekaniu do "pułkownika" włącznie, wciągnął do listy członków odebrał przysięgę, wręczył legitymację, złożył gratulacje. Tą legitymacją łapali "Demokraci" co pod nóż nalazło. Wciągali też niektórych z mojej "żelaznej rezerwy" i dziwić się, kiedy "dokument" taki dzierżyli ofic.[erowie] rez.[erwy] z akadem.[ickim] wykształceniem. Pokusił ich tak niespodziewany a łatwy awans czy nominacje. Wyniki akcji werbunkowej (...taka akcja wyborcza za dobrych naszych czasów z kielbaską i wódeczką), przedstawiono na każdym posiedzeniu sztabu Polsk.[i] Demokr.[atycznej] "Ja już zwerbowałem tyle.... a tyle" - tak dopingował jeden dureń sztabowy drugiego oczajduśszego sztabowego. Lecz dlatego powstały wśród nich spory o wpływy, na teren dowódcy nie było. Odszukali mnie i nastali młodego pchor., nota bene mego krewnego. Odmówiłem i zaklinałem, by uczciwi czempredzej ratowali się ucieczką do Gen.[eral] Gouvern.[ement], gdyż o ich robocie mówią już baby ze wsi. Podałem kilka nazwisk szpicli (a prawdopodobnie mieli ich również w swojej organiz.[acji]. Nie poskutkowało - zawezwałem jako starszy doświadczeniem i stopniem oficer WP, ich herszta akademika, ofic.[era] rez.[erwy]. Spotkaliśmy się incognito prywatnie w terenie, zażądałem natychmiastowego zwolnienia

³Narodowe Siły Zbrojne.

III/3/4

cenniejszych jednostek wtajemniczonych w szerszy zakres ich pracy, zachowanie akt i listy członków itp. wygarnąłem im wszystkie świństwa, ordynarne łapichłóstwo ludzi uczciwych i patriotycznych, nadużycie pieczęci służb.[owej] i władzy wojsk.[owej] DOK i perfidne nominacje i awanse na oficerów WP. Zagroziłem Sądem Polow.[ym] Rz.[eczypospolitej] P.[olskiej] i ewentualnym wykonaniem wyroku, czyniąc go odpowiedzialnym za skutki tak lekkomyślnej pracy konspir.[acyjnej]. Słowem oficerskim zobowiązałem go do zameldowania o istnieniu innych organizacji paramilitarnych, gdyby przypadkowo lub celowo na ślad ich natrafił. Spotkanie to miało być tajemnicą li tylko dla niego. NSZ oddał sprawę W-wie do decyzji, gdyż katastrofa była nieunikniona. Podobno W-wa zadecydowała wchłonienie ich, zmajoryzować ich sztab a mnie objąć d-two również nad nimi. Czy tak istotnie było nie zdążyliśmy stwierdzić, czekaliśmy na delegata z W-wy. Oparłem się temu stanowczo z uwagi na dekonspirację NSZ. Jednakże chcieliśmy ratować, nasz wydział ogólny nawiązał przez specjalnych kurierów z "Demokratami" kontakt. W międzyczasie jeden z naszych wywiadowców otrzymał w zaufaniu od nieznan.[ego] akademika w Gniewkowie informację, że G-po jest na tropie 3 tajn.[ych] polskich organiz.[acji] paramilit.[arnych], m.in. również i NSZ-tu, przyczem na usługach G-po jest w samym tylko Gniewkowie aż 16 szpicli- polaków [sic! - A.G.]. NSZ zdwoił czujność na wszystkich odcinkach pracy, zaalarmowaliśmy najniższe komórki, wstrzymaliśmy wszelką pracę, zamelinowaliśmy wszystko to co choćby cień rzuciło na nasze ślady. Ostrzeżenie wysłaliśmy i "Polsce Demokr.[atycznej]" a oni do nas z groźbą, że jak wpadną to i nas wsypią! Oto szuje! Czekali na jakiegoś pułkownika może "B.Grota" a który wsypał się w Warszawie. I jak na zawołanie zebrał się ich komplet sztabowy wieczorem 20 IX 1943 r. na wielkie obrady; był to ich benefis. Tegoż późnego wieczora jak lawina rzuciło się G-po przy wydatnej pomocy G-po z Poznania na sztab "Polsk.[i] Demo.[kratycznej]". Nie wytrzymali tortur - niczem chińskie. Aresztowano około 280 z miasta i powiatu. Zabrano im akta, listy imienne członków, programy, szkice, plany, mapy, rozkazy, raporty, sprawozdania, protokoły, rozporządzenia, O.de B. wł.[asne] i n[ie]p[rzyjacie]ła, maszynę do pisania, sztandar i o zgrozo "listę czarną Niemców" [sic! - A.G.]. Resztę akt wykryło G-po przy rewizji domowej; rozrywano podłogi, sufity, futryny, piece kaflowe, rurociągi gazowe, kłozety, meble, obrazy, pościel, materace itd.

IV. Wsypywali się wzajemnie, uzupełniali to, czego akta nie pokazały. Tortury stosowali specjaliści z Poznania i z Centrali. Jeżeli wierzyć praktykom GPU⁴ to uczeń przerósł mistrza. Trzymali ofiarę po szyję w zimnej solonej wodzie, pozatym karcer jest w takich małych wymiarach, że tylko w pozycji stojącej może delikwent w nim przebywać o głodzie i chłodzie. Albo kandydat na nieboszczyka "śpiewał", albo zwariował albo skonał.

Wsypali też kobiety; aresztowano około 86, materiał pierwszorzędny - sam kwiat młodzi i kilku starszych. Podczas "śledztwa" 2 kobiety dostały pomiesznia zmysłów 1 zmarła. Aresztowania trwały do lutego 1944 r. "Demokraci" wsypali i naszą górę, czyli kurierów i kilku członków. NSZ się w "śledztwie" świetnie trzymał; materiał doborowy, stalowy, ideowy. Z moich 5 najbliższych 2-ch dostało pomieszania zmysłów, 1 zmarł zabierając tajemnicę przysięgi do grobu. Wsypali "Demokraci" i mnie lecz G-po nie mogło natrafić na mój ślad, aż w końcu na podstawie rysopisu itp.; dla mnie zaoczny wyrok śmierci. Część z NSZ ratowała się ucieczką do G.G. Dotychczas wykonano około 20 wyroków śmierci, G-po zawiadomiło tylko część rodzin odsyłając im po nieboszczykach o-

⁴ GPU - Głównie Polityczeskoe Uprawlenie.

III/3/5

dzież częściowo tylko. W czerwcu 1944 r. zabrano nam G-po 46 młodz. męsk., narybek od 19-25 lat. Ktoś ich zdradził. Chłopcy pomimo zakazu i ostrzeżeń poczęli się znowu ruszać. Zabrali mi też jednego syna. Dla niego wyrok beztermin.[owe] zesłanie.

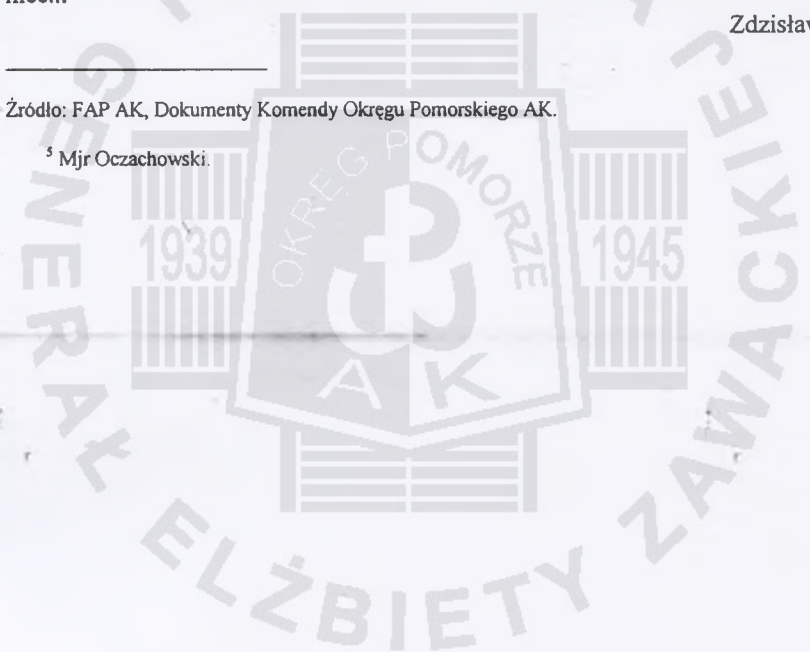
W październiku i listop.[adzie] 1944 r. aresztowano znowu kilkunastu; nie mogę do-
ciec z której organiz.[acji]. A przecież jeden z nich to stary wyga z polskiej służby śled-
czej; pracował obecnie w Kripo - a jednak! Ludność tutejsza z okien swych mieszkań ob-
serwuje praktyki i urzędowanie.

Z SD w "Übergangslager der Geh.[eime] Staatspolizei". Specjalnie tresowane psy
czynne są przy gimnastyce "pomagając" ofiarom osłabionym wrywając żywcem ciało lub
szarpiąc zemdlonego. O tym wie każde dziecko tutaj.[ejszego] terenu. Od roku chowa się
nieboszczyków po kilku w workach papierowych, na cmentarzu dla Polaków. Obecnie się
warunki w tutaj.[ejszym] lagrze polepszyły i sławetny ten pensjonat przemieniono na
"Polizeigefängnis der Sicherheitspolizei u. Arbeitserziehungslager in Hohonsalza". Ale o-
pieki lekarskiej żadnej, a chorzy leżą aż się sami wykończą lub też przyspiesza się im ko-
niec...

Zdzisław⁵

Źródło: FAP AK, Dokumenty Komendy Okręgu Pomorskiego AK.

⁵ Mjr Oczachowski.

IV/1. Korespondencja Fundacji
dot. A. Oczachowskiego

1. Pismo Fundacji do Centr. Arch.
Wojsk. w Rembertowie - prośba
o dokumenty A. Oczachowskiego
z 28.06.1999, kserokop. oryg. k. 1 s. 1
2. Pismo Centr. Arch. Wojsk. w
Rembertowie z 3.08.1999 i
19.08.1999 - dot. przesłania 20
kserokop. dok. A. Oczachowskiego,
mpis, oryg. k. 3 s. 1-3

TV/11/11

Toruń 26 czerwca 1999 r.

FUNDACJA
Archiwum Pomorskie Armii Krajowej
ul. W. Garbary 2, tel. 65-22-186
87-100 TORUŃ

Ad. 1408/APam/SP

Centralne
Archiwum Wojskowe
Pembertów
00 - 910 Warszawa

Szanowni Państwo!

Fundacja Archiwum Pomorskie Armii Krajowej w Toruniu zwraca się z prośbą o wykonanie i przesłanie na adres Fundacji kserokopii dokumentów dotyczących życia i konspiracyjnej działalności por. Aleksandra *1030* Oczachowskiego *1045* ur. 26 lutego 1893 r. Porucznika Aleksandra Oczachowskiego wymienia Benda Chrzastowski w "Zwiazek Jaszczurczy i Narodowe Siły Zbrojne na Pomorzu 1939-1947", powołując się na akta Waszego Archiwum opatrzone sygnaturą 1847.

Będziemy wdzięczni za pozytywne ustosunkowanie się do naszej prośby. Łączymy pozdrowienia i wyrazy szacunku.

Z poważaniem *E. Skeraka*

mgr Ella Skeraka
dokumentalistka Fundacji Archiwum
Pomorskie A K w Toruniu

CENTRALNE ARCHIWUM WOJSKOWE

Nr 5036/Wch
03 SIF. 1969

00-910 Warszawa

mgr Ella Skerska

Tv/11/2

Fundacja .....
Archiwum Pomorskie AK
ul. Wielkie Barbary 2
87-100 TORUŃ

Wpłynęło dnia 6.8.
Ldz. 1903 / PDM / 99

W załączeniu przesyłam ..... stron ksero z wybranych materiałów archiwalnych.

Należność za wykonaną usługę proszę uregulować zgodnie z załączonym przekazem.

Zał. ... stron ksero + przekaz + rachunek - adresat

S Z E F
WYDZIAŁU INFORMACJI ARCHIWALNEJ

mjr mgr Zdzisław G. KOWALSKI

ENTRALNE ARCHIWUM WOJSKOWE

Nr 6200

19 SIE 1999

00-910 Warszawa

Fundacja Archiwum
Pomorskie AK ^{TV/1/3}
mgr. Ewa Skarska
ul. Wielka Barbary 2
87-100 TORUŃ

W załączeniu przesyłam 9 stron ksero z wybranych materiałów archiwalnych.

~~Należność za wykonaną usługę proszę uregulować zgodnie z załączonym przekazem.~~

Załącz. 9 stron ksero + przekaz + rachunek - adresat

Wpłynęło dnia 25.8
Ldż. 2105 / APOM / 99 ^{K14}

S Z E F
WYDZIAŁU INFORMACJI ARCHIWALNEJ

mjr mgr Zdzisław G. KOWALSKI

T:01-10/1957 Tom. Słowoćlas

Oczachowski Aleksander
v. Bibliotki informacyjne
k. 24

4 two stron

^{ppr} ^{1/11/1944} Oświadczenie Aleksandra
d- ce grupy "Rugary"

od XII. 1939 do 17. I. 1944 ps. "Jastrzębiec"

od 18. I. 1944 do 20. I. 45 ps. "Jaxo"

~~2000~~ adresa: 05-153 Kazan Polska

Gosp. Dos. J. PAN

ppik w st. spoz.

[oświadczenie z 19. 11. 1945 r.]

zice str. 107, 108 z ad
Stachowicz - Lermischa, Jastrzębiec

[w dokumencie PK zbiorzy 22 jest pierwsze jastrzębiec]

z osiadczenia Jadwigi Elżbiety Prusacka z
ul. Słobowiak z 19.11.1975

"Podlegajam byłemu dawodaj asystkimi
oddziałów wojskowych zakonspirasanych w
lasach bydgosko - tucholskich oficerowi
Aleksandrowi Orzechowskiemu."

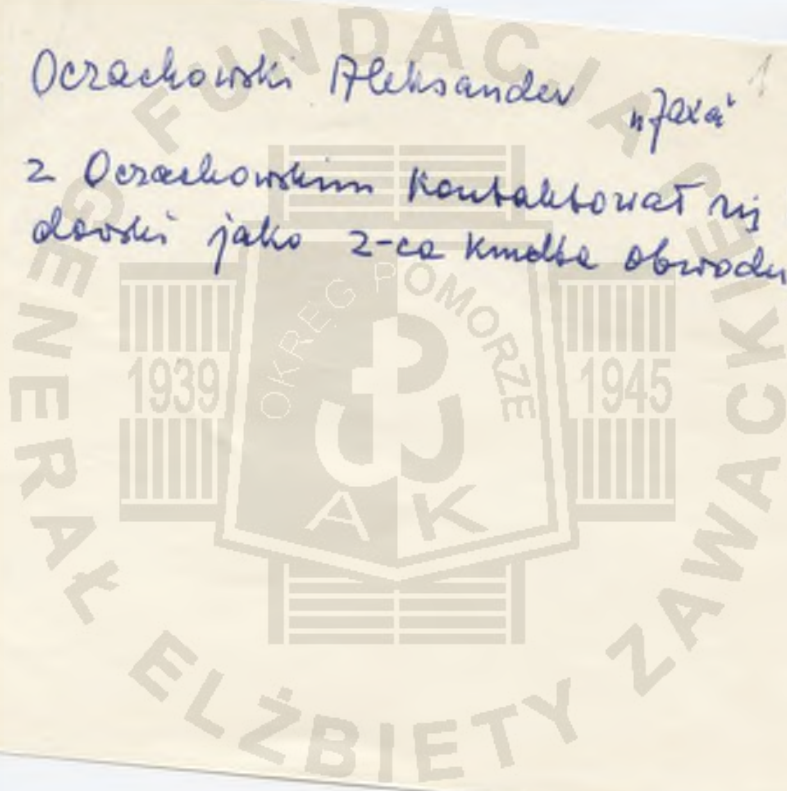
ppik
notat sp.

Opracowski Aleksander inżynier, 2
vel Opracowski
wzrostem. Ponski-Stachowicki; d-cc
wzrostem odrobienia u kawałki tuch
adon 05-153 Kazan Polki, Gop. Dostu. P.B.H

napisał dla J.E. Stachowicki, osiadczenia E
I 43-171 przydrożne do pododrobienia (kompani)
ramiennym z zadaniem m. m. zolotywania i ma-
gamy nowania dostawek wszelkie techniczne, swad-
kowi opatunku krajem T.H.
Przy tym pododrobienie organizacyjnie promiennie
zamykaniem kowalstwa, informacyjnie ...

E Stachowicki byta nadto tymczasem z nowym statem J-y
kompanie samt. dowodni pow. le. nad 5y. dow. Sobocki
2-ty m. ch. k. Schmidt M. k. k. k.

mgr Oczekowski Aleksander ¹ ² ³
n. Jela ¹ Nowy PPK
z Oczekowskim kontaktować się Br 52-
dłodzi jako 2-ca kmieci obrotu 217 PPK

mgr Orzechowski   Główny stan
206 mel II   H Szymonowice M 163   17X 4
str 2. Dowodem obrotu Głównostawki
był mgr Orzechowski. Dostarczył on dane
o lotnictwie na miejscu w Kłopotach
wraz ze szkicem.

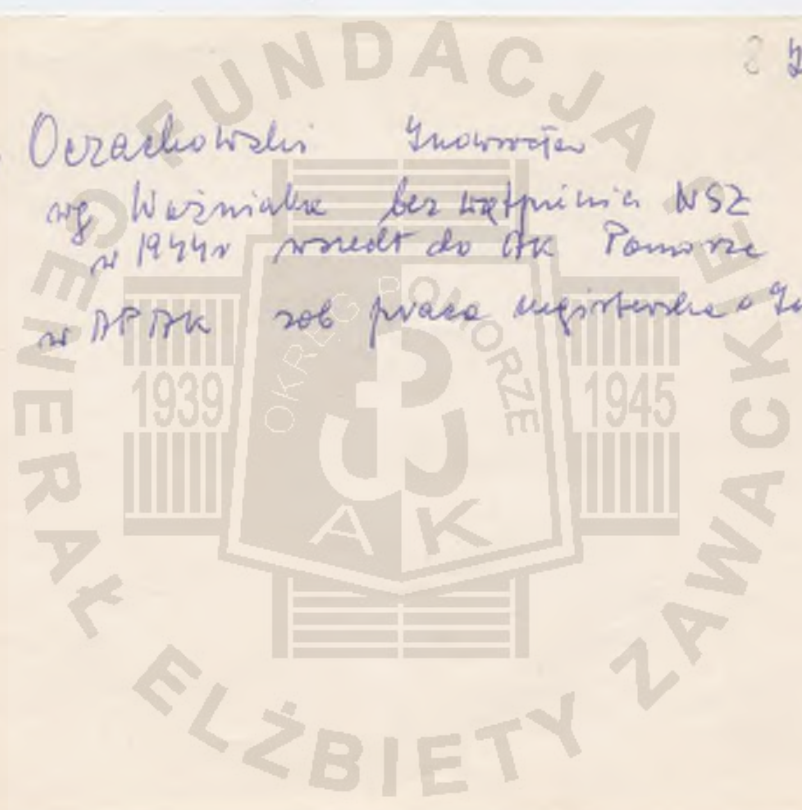

2

2 czerwca

5

Kpt Jan Oczkoowski Główny
 org. Wzmianka bez kontynuacji NSZ
 w 1944r. przesł do AK Pomorza
 w DP AK z ob. prawa ekspertyza z Główny.

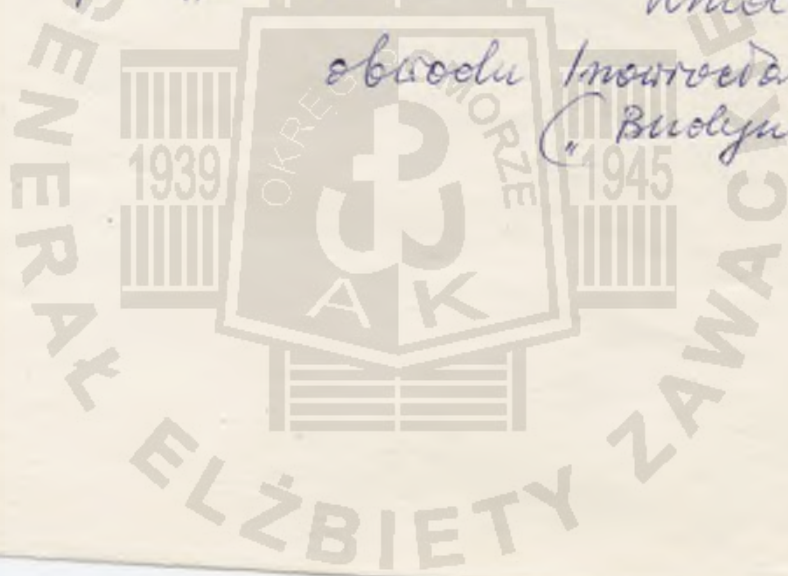

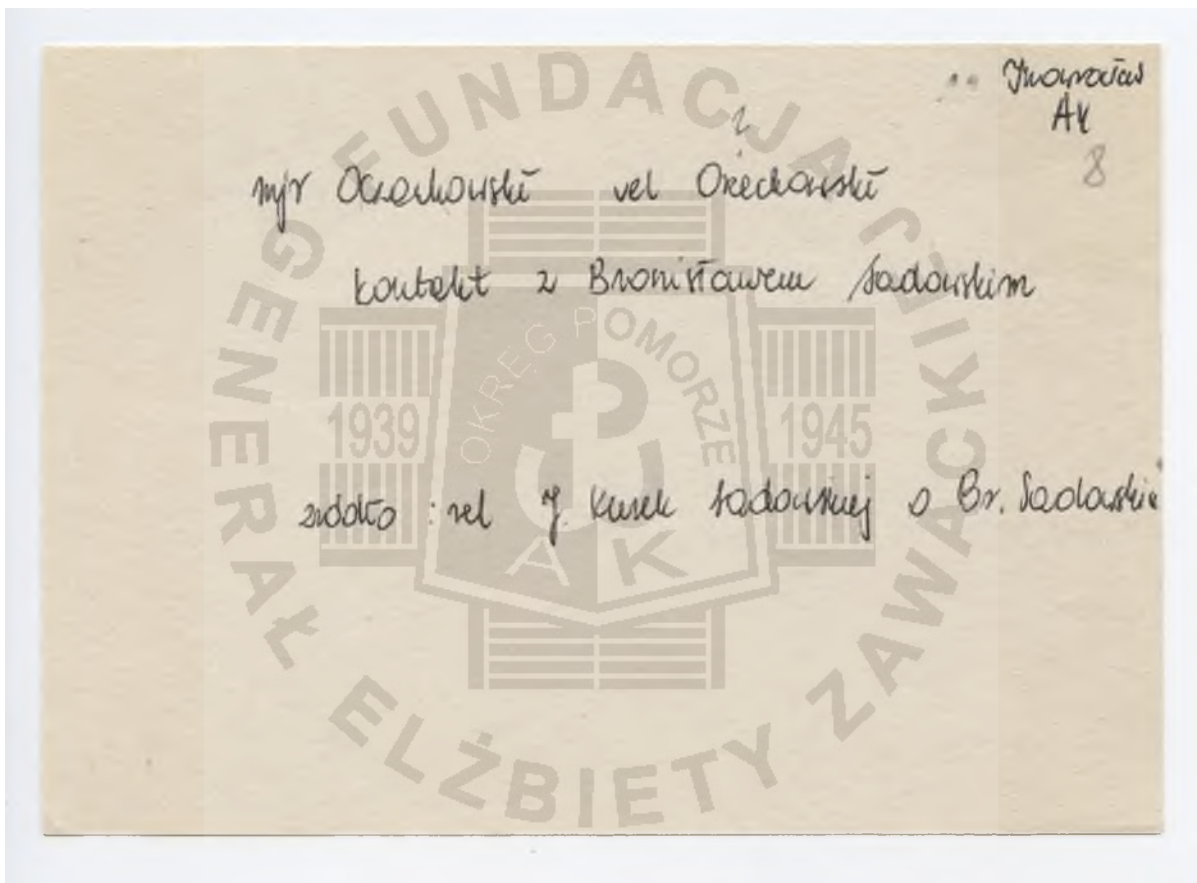
Oczachowski
Aleksander

Two wrotos
AKB
286 Kd

znawca
Mój Aleksander Orzechowski
ps. „Zobytas” — kmielt
obrodu Inowroclaw
 („Bucynki”)

g Innowacja
NOW
ZHZ-PAK

Orzechowski Aleksander „Jastrzębiec”,
Jelisa, Lubieszów (?)”

Od grudnia 1939r. do grudnia 1943r. komendant
miejscowy NOW podległy „Pewna”. Od VI 1944r
komendant obs. Innowacja ZHZ-PAK hyptarnim
„Ponchynki” P- 023 w miasteczku Tarnin „Gospodarstwo”
NOW od 1944r. ZHZ-PAK

źródło: Dombela, Rejestr.

hix

Inowrocław 10
Oczachowski Aleksander
ps. „Jastrzębiec”
vel Oczachowski
art. u niego dotycząca Pombeł
„Jastrzębiec” i inni II
w Gazeta Pomorska z dn. 1. lutego 1985 r.
- w pracy nazistowskiej: Ruch oporu
w Inowrocławiu

†† Ouzachowski Aleksander „Jastrzbiec”

Inowrocław

† - syn Franciszka i Marii ur. 26.02.1899r.
w Inowrocławiu

AK

11

- dowódca grup konspiracyjnych w Inowrocławiu od
grudnia '39 do stycznia '45

- od 1952r. - dyrektor Gospodarstwa Dosлідnialnego
Polskiej Akademii Nauk w Kazaniu.

zob. Dombek Lujam, „Jastrzbiec, w Ruch Oporu na
Pomorzu... t. 3, s. 161

1 X 11 20h.

Oczalowski Aleksander

5 Frowozion
SN NOW 12

gdy w grudniu 1939r. SN rozprawił się działalność
konspiracyjną w Frowozioniu, na czele organiz-
acji stał komendant górej Frummholtz,
a mjr Aleksander Oczalowski został dowódcą
wzplowym. - w ciągu miesiąca powołani sztab wójt.
mjr Oczalowski, ps. "Jastrzębie" - dowódca
chor. Wojciech Rudaśiewicz - dowódca 1 batalionu
Franciszek Baszko - dowódca 2 batalionu
Edmund Mielich - ref. myślowy i kontrowersyjny
lek. med. Fryderyk Sobociński - dowódca kompanii sanit.
ks. kan. Piotr Fibala - kapłan
Izraelkami zostali: Feliks Oczalowski - żona
mjr Oczalowski i Elżbieta Jadwiga Stachowicz
ur. (obecnie Pruszyce)

KP/III 93

praca mag. A. Szweduk-Rando: Ruch oporu w Frowozioniu 1144,
147-148

Oceadrowski Al.

ps. Jaxa, „Jastrzebiec” i „nowodop.” „Zdrisław”

zm. 23 maja 1987 r. w Karumii T.

inf. Alojzegr Nowodopogr (list z 17.02.1993)

Innowocian

13

KP. - II/93

Oceachowski Aleksander

Knouwetow
NOW, AK 19

mg. Pád. Nowak - byt komendantem całego podru-
mia i z całej grupy przeszedł do MO, służąc tam
tem mykofat. NOn czasem łącząc się z AK, czasem
się mykofat. Chylniśi miarowai Oceachowski
nie le stanowiska kierownik. nie zawsze pracownia.
Ch. nie zawsze był też kierownik: był z "chó-
darem", grótkmachem pr lipnowskim; zapomniał
że był w dwute i młoci grótkmachem a w tym
niechacie na to, że był. Miał też coś do relacji

rel. p. Zielinskiego z Knouwetowem 24.03.1993

KP/viii/93

++ Oczachowski Aleksander
ps. „Zdzisław”
(ur. 26.02.1899r.)

¹⁵
Mnóstwo
kemp. '33

15

- uczestniczył w Powstaniu Wielkopolskim,
a także w wojnie 1920r.
- w kampanii 1939r. uczestniżył w szeregu
Obrońcy Narodowy i Brać uchranił w
walkach na linii Grudziądz - Jabłonowo -
Pomorskie

zob.: Chwałowski Bogdan, Ziębelski Janusz
i WŚZ na Pomorzu w 1939-1947,
wyd. IAPK, t. XVIII str.145.

482. VI 190

Smoleńsk
14

16

Oczachowski Aleksander

ps. „Zdrista”

- Po dekonspiracji w szeregu PAF i aresztowaniach od marca 1943 do lutego 1944r. na terenie Torunia i Smoleńska, Warszawa melazeta Oczachowskiemu objęcie dowództwa nad PAF i cesowe zwrócenie prac W SZ na seprozomnym terenie (str. 74) warte!

CAW
- Nie wiadomo jednak, czy de-
cyzje merytoryczne z Warszawy pocho-
dziły ze źródeł CAK czy wstads
nr 32.

zob: Chruanowski B. "Związek Jesznowy i
USZ na Pomorzu 1939-1947"
Bibl. FAPAK w Toruniu 1997, t. XIII,
str. 74 i 145.

Wzł. VI 199

Oczachowski Aleksander
ps. „Lidzi starsi”

UR 52 - Inowrocław
AK 19
17

- sponađdził, dotowane 11. listopada 1944r., sprawozdanie o pracach UOW (Wzrostowej Organizacji Wzrostowej) w UR 52 w Inowrocławiu i okolicy;
- sprawozdanie było sponađzone dla Komendy Okręgu Pomorskiego AK;

źródło: Chrusanowski B. „Lidzeli Jeszczuruy i UR 52 na Pomorzu 1939-1947” t. XIII, B F A P A K Toruń 1997, str. 73.

4/26 VI 93

Oczachowski Aleksander
ps. "Zdzisław"

y Pomorskie
Inowrocław
W 52- AK 18

- posiadał samolot z inżynierem - dowódcą
wojskowego na Inowrocławskie, Szubinskie,
Kleszewskie, Włocławskie a także na
Bydgoszcz i Toruń;
- miał prawo scalania organizacji woj-
skowych i politycznych.

zob.: Chwałowski Bog. "Związek Jaszczurzy
i W 52 na Pomorzu w 1939-1947", Bibl. FAPAK
w Toruniu 1987, str. 73.

44 VI 139

Oczachowski Aleksander
ps. "Zdrista"

Instrukt
19
WOW-NSZ

- pełnił funkcję Komendanta
WOW-NSZ na terenie Inowrocław
i powiaty, Sępolińskiego, Niecałowskiego,
Wrocławskiego, Bydgoszczy i Torunia.

Źródło: Chrzanowski B. "Związek Jeźdźców i
NSZ na Pomorzu w 1939-1947"
Bibl. FAPAK Toruń 1997, t. XII str. 145

złk. VI 199

Oczachowski Aleksander

Inowrocław.

WRSZ 30

p.s. "Zdzisław"

- WRSZ próbują przestrec licownictwo P.A.P. (Polskiej Armii Powstania) w Inowrocławszkiem i Toruniu przed dekonspiracją (chodziło o zniszczenie list członków P.A.P.) i "Zdzisław" na pośrednictwem korespondenta, który był członkiem P.A.P., niezbyt kontakt z tej organizacji i zaprosił skierowaniem do Szeregu Polskiej Podziemnej.
- W obawie przed dalszą dekonspiracją Warszawska melazeta ma objąć dowództwo nad tutajszą Armią Polską Armią Powstania i wesowe skierowanie prac wite!

Narodowych Sił Zbrojnych na tym
tlewie.

Zob: Chramowski B. "Ziemię Jaszczur-
LX. VI 1935 czy i WS 2 na Pomorzu 1939-1947)
B. J. P. P. K. t. XIII str. 75.

L N

++

mjr Oczachowski Aleksander
ps. "Złoty Staw"

WSZ 29
Grodzisk Maz.

Komendant WSZ w Grodzisku Maz.;
Polskiej Armii Powstania w korespon-
dencji nosząca "Polska Demokracja-
na".

zob: Jędrzejowski Andrzej, Polska Armia
Powstania, wyd. FAPEK, t. XVI, str. 8

WSZ. X, 100

mjr Oczachowski
ps. "Jastrzębiec"

Dowódca Grupy "Kujawy", w
1946 r. kmdt. Garmizonu i R. K. U. w
Chojni cech.

zob: T. A: 1252/2080 Pom. Strempek
Stanisław z. 1/2 s. 3 (Wto stawek)

21. VI '04

Ocaachowski - Oszczowski 23
Dobrych obu. Imię i nazwisko
Był mjr Oszczowski (?). Dostarczył
on dane o lotniskach niemieckich w Świdnicy
wraz ze szkicem. Kwatera "Aleksandra"
(H. Burskowska) przyjechała meldunek i
dostała H. Szymonowiczowi a on Bandzior.
zob. rel. H. Szymonowicz, s. 20, T.M.: 163/17899
(partyp.)

24. 1. 13

Oczachowski A.

24

Komendant wojsk. inowrocławsk. POW
spotykał się kilkakrotnie z Bronisławem
Sadrowskim ps. "Sadto" (por. rez.)
p- ca komendanta Dzimby ("Sadto"
w 1941 w LwDZ) - rozmowy miały na
celu zjednoczenie org. na terenie
Inowroc. i powiatu.

zob. Nowicki, s. 42 (21)

Alojzy - Inowrocław - relacje
Nr. II 45

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
i Wojskowej Służby Polek
ul. Podmurzańska 93 tel. 0048 56 23 11 11
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl

Oczochowski Aleksander